

รายงานโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์

เรื่อง

การพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและ
ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของจังหวัดกาฬสินธุ์

The Potential Development in English skills for OTOP Group to
Promote sustainable Tourism in Kalasin Province

โดย

วราพร	พูลเกษ
วณิชชิตา	สุภัทวณิช
ฉิทธิพล	วิมุกตานนท์

เป็นโครงการที่ได้รับการสนับสนุนเงินทุนวิจัยจาก
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
ประจำปีงบประมาณ 2551
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตกาฬสินธุ์

2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น ให้มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการประกอบกิจการของชุมชนเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นในเขตอำเภอสหพันธ์ อำเภอคำม่วง และอำเภอภูผินารายณ์ กลุ่มละ 10 คน จำนวน 30 คน กลุ่มทดลองได้รับการฝึกอบรมการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษโดยใช้เวลา 2 สัปดาห์ จำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 30 ชั่วโมง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ ชุดฝึกอบรมการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ 6 ชุด แบบทดสอบวัดทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและแบบสอบถามความคิดเห็นและความพึงพอใจของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นที่มีต่อการฝึกอบรม สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent Sample

ผลการวิจัยพบว่า

1. หลังการฝึกอบรมกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการฝึกอบรมคือ 33.79 และ 48.75 ตามลำดับ จากคะแนนเต็มของแบบทดสอบ 60 คะแนน

2. หลังการฝึกอบรม กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษโดยรวมในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย $(\bar{X} = 4.63)$

Abstract

The objective of this research was to develop the English communication skills of OTOP group in order to contribute their business and expand their local sustainable tourism.

The sample was 30 OTOP group divided into groups of 10 people in Sahatsakhan district, Kammuang district and Kuchinarai district. The group was trained by thirty hours learning package within two weeks: ten times, three hours per class. The instrument were interviewing, 6 learning packages, a pretest-post test to evaluate the sample's ability in English skills and a questionnaire on the OTOP groups' attitude and satisfaction with the training course.

The data were statistically analyzed by percentage, mean, standard deviation and t-test dependent sample.

The findings of this research were found as follow:

1. After the training course on English Communication skills for OTOP group, the ability on the OTOP group in all skills significantly increased at 0.01 statistical level. The mean score before and after training were 33.78 and 48.75 out of respectively.
2. The level of attitude and satisfaction rated by the OTOP group on the training course was very high at the average of 4.63 ($\bar{X} = 4.63$)

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน และท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของจังหวัดกาฬสินธุ์ ในการดำเนินงานวิจัยมี จุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้คณาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ได้พัฒนาความรู้ และเพิ่มพูนประสบการณ์ในการทำวิจัย เพื่อพัฒนาตนเองและการเรียนการสอน

งานวิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยความร่วมมือและความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากหลายฝ่าย ผู้วิจัย ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานที่ให้เงินสนับสนุนงานวิจัยในครั้งนี้

นอกจากนี้คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญหลายท่านคือ รองศาสตราจารย์ลักขณา พิณชมพู ดร.อาดา รัมยธรรพงษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลดาวัลย์ จิวแจ่มใส ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิชญ์ นันทบุรณย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยวิชญ์ สีดาบุตร และผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤษณ์ ศรทัตต์ ที่ช่วย อนุเคราะห์ตรวจสอบและให้คำแนะนำในการสร้างชุดฝึกอบรม รวมทั้งวิทยากรในโครงการทุกท่าน ที่ผู้วิจัยไม่ได้เอ่ยนามในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ คณะผู้วิจัยขอขอบคุณกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นอำเภอสหัสขันธ์ อำเภอ คำม่วง และอำเภอกุฉินารายณ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ที่ให้ความร่วมมือกับผู้วิจัยเป็นอย่างดีในการ ฝึกอบรม

คณะผู้วิจัย

18 กันยายน 2552

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น	44
ตารางที่ 2	แสดงข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น	46
ตารางที่ 3	แสดงข้อมูลความต้องการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและเนื้อหาภาษาอังกฤษที่ต้องการฝึกอบรม	47
ตารางที่ 4	การเปรียบเทียบทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของจังหวัดกาฬสินธุ์ก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม	49
ตารางที่ 5	ความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	50

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 1 แสดงแผนภูมิต้นไม้ในการสอนภาษาอังกฤษ

21

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญตาราง	ง
สารบัญแผนภูมิ	จ
บทที่ 1 บทนำ	
1.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2.วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
3.สมมติฐานการวิจัย	3
4.ขอบเขตของงานวิจัย	4
5.ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	4
6.ระยะเวลาการวิจัย	4
7.เนื้อหาในการวิจัย	4
8.นิยามศัพท์เฉพาะ	5
9.ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 การศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
1.การสอนภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนในวัยผู้ใหญ่	8
2.การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	11
3.การท่องเที่ยวของจังหวัดกาฬสินธุ์	22
4.งานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งในและ ต่างประเทศ	30
บทที่ 3 ระเบียบและวิธีการดำเนินงานวิจัย	
1.ระเบียบวิธีการวิจัย	36
2.ประชากรกลุ่มตัวอย่าง	36
3.วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	37
4.ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย	40
5.รูปแบบการวิจัย	41

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
	41
6.การวิเคราะห์ข้อมูล	41
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
1.การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับวิธีการดำเนินชีวิตของกลุ่ม ผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น	44
2.การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและเนื้อหา ภาษาอังกฤษที่ต้องการฝึกอบรม	47
3.การวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและ ท้องถิ่นก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม	48
4.ความคิดเห็นและความพึงพอใจของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นที่มีต่อการ ฝึกอบรม	49
5.ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ต่อการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของ กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น	51
บทที่ 5 สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ	
1.สรุปผลการวิจัย	54
2.อภิปรายผลการวิจัย	57
3.ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัย	60
4.ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัยครั้งต่อไป	60
บรรณานุกรม	61
ภาคผนวก	66
ประวัติผู้เขียน	157

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก จึงส่งผลให้อุตสาหกรรมด้านการท่องเที่ยวเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องและกลายเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่นำรายได้เข้าสู่ประเทศอย่างมหาศาล(องค์การการท่องเที่ยวโลก,2531) สำหรับประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญและมีความสวยงามอย่างมากมายเช่น แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน โบราณวัตถุที่มีคุณค่า สถานที่ท่องเที่ยวเหล่านี้แสดงถึงศิลปวัฒนธรรมเก่าแก่ของประเทศและยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามมากเหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวผู้มาท่องเที่ยวในประเทศไทย การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่สามารถนำเงินตราเข้าสู่ประเทศอย่างมหาศาลและสร้างรายได้ให้กับประเทศปีละกว่า 200,000 ล้านบาทหรือคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 5 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังช่วยกระตุ้นให้เกิดการผลิตและนำทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดธุรกิจอย่างต่อเนื่องอีกหลายสาขา ทั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรงและธุรกิจเกี่ยวข้องทางอ้อมหรือธุรกิจสนับสนุนอื่น ๆ (ปาณิดล นิยมคำ, 2544) ทำให้เกิดการหมุนเวียนเงินตราและการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น ด้วยเหตุนี้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย

รัฐบาลได้กำหนดการพัฒนาการท่องเที่ยวไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 8 กำหนดการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นวาระแห่งชาติเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยมีนโยบายให้การท่องเที่ยวเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่คนไทยทุกคนมีโอกาสได้รับและให้การท่องเที่ยวเป็นวิธีการกระจายโอกาส การสร้างงาน การสร้างรายได้และกระบวนการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน สอดคล้องกับกลยุทธ์การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนและกลยุทธ์การพัฒนาชุมชนของผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งรัฐบาลมีเป้าหมายในการเพิ่มรายได้ให้กับประเทศจากการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริการที่มีประสิทธิภาพ เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่น นโยบายการพัฒนาประเทศของรัฐบาลต้องการให้ชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการต้อนรับและให้บริการนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศ ซึ่งการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีค่าใช้จ่าย เช่น การรับประทานอาหาร การให้บริการนำเที่ยว การพักผ่อน ตลอดจนการซื้อของที่ระลึก สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดการขยายตัวของธุรกิจและการบริการต่าง ๆ ทำให้รายได้การท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น (อุดม บัวศรี และคณะ , 2533) และการท่องเที่ยวยังเป็นช่องทางในการสร้างอาชีพให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น เมื่อนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น การขยายตัวทางเศรษฐกิจก็จะเพิ่มขึ้นตามลำดับ

การพัฒนาการท่องเที่ยวไทยให้เป็นภาคเศรษฐกิจหลักที่สร้างรายได้ให้กับประเทศ จำเป็นต้องมีการพัฒนาในหลายด้านประกอบกัน ไม่ว่าจะเป็นการรักษาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติหรือสถานที่สำคัญ ๆ เนื่องจากมีผลอย่างมากต่อการเติบโตหรือตกค้างของธุรกิจการท่องเที่ยวของประเทศ ซึ่งปัจจัยสำคัญมีหลายปัจจัยที่จะต้องได้รับการพัฒนา แต่ปัจจัยที่ควรได้รับการพัฒนาเป็นอันดับแรกคือ การพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะการเพิ่มความสามารถในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ซึ่งเป็นปัญหาหลักของบุคลากรในวงการท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นชาวบ้าน พ่อค้า แม่ค้า พนักงานในแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะการสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษ จะเป็นสื่อกลางในการต้อนรับนักท่องเที่ยว ดังนั้นการใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ เนื่องจากเป็นการสื่อสารในลักษณะผสมผสานทั้งด้านการใช้ภาษา การใช้ท่าทาง การใช้น้ำเสียง ที่แสดงออกมาควบคู่กับลักษณะทางวัฒนธรรมคือ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิถีชีวิตและคุณค่าต่าง ๆ ในชีวิตของคู่สื่อสาร ซึ่งจะเป็นส่วนที่ส่งเสริมหรืออุปสรรคของการสื่อสาร จึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจเพื่อให้เกิดการสื่อสารที่ดีระหว่างกัน ซึ่งหากสามารถสร้างให้เกิดการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่มีคุณภาพได้ก็จะส่งผลดีต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทย

กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเป็นกลุ่มหนึ่งที่มีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว จึงมีความจำเป็นและความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษในงานอาชีพเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว ซึ่งกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นจะต้องได้รับการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจและฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว คณะผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในอาชีพของตนเอง ให้เป็นไปตามความเหมาะสมของท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อมของผู้เรียน โดยใช้แหล่งท่องเที่ยว วัฒนธรรมและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย เมื่อกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นสามารถนำภาษาอังกฤษจากการฝึกอบรมไปใช้สื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศได้แล้ว การพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นยังสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่สนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เป็นวาระแห่งชาติ มีจุดเด่นของชุมชน เช่น การสนับสนุนให้มีผลผลิตดีเด่นประจำตำบลที่เรียกว่า หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Tambon One Product) คณะผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน จึงต้องการศึกษาการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้แก่กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น โดยทำการฝึกอบรมทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้แก่กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งคณะผู้วิจัยเห็นว่าจะเป็นวิธีหนึ่งที่จะสามารถพัฒนาความรู้ ความเข้าใจและทักษะที่เหมาะสมที่กลุ่ม

ผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการเพิ่มพูนความรู้ใหม่และทักษะของการสนทนากับชาวต่างประเทศด้วยภาษาอังกฤษในระดับพื้นฐาน กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนในท้องถิ่นจะได้รับความรู้และได้รับประโยชน์จากการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการจำหน่ายสินค้าและสิ่งที่เกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพ อันจะทำให้เกิดการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ท้องถิ่นและการพัฒนาวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นให้ดีขึ้น ตลอดจนเสริมสร้างคุณภาพชีวิตแบบยั่งยืน ดังนั้นกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นในเขตอำเภอสหพันธ์ อำเภอคำม่วงและอำเภอกุฉินารายณ์จึงเป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นที่มีสภาพความเป็นอยู่ที่เหมาะสมในการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ เนื่องจากชุมชนเหล่านี้มีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และหัตถกรรมท้องถิ่นเช่น ผ้าไหมแพรวาและผ้าฝ้ายที่มีชื่อเสียงอย่างมากที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่นี้ โดยจะเริ่มต้นให้ฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพและสถานการณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว คณะผู้วิจัยเห็นว่า การเตรียมพร้อมให้แก่กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพื่อการประกอบอาชีพโดยผ่านผู้ฝึกอบรมและชุดฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับอาชีพและสิ่งแวดล้อมสำหรับผู้เรียน ซึ่งกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีความรู้และข้อมูลในด้านอาชีพและการท่องเที่ยวเป็นภาษาไทย แต่ยังไม่สามารถสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษได้ จากเหตุผลดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์และท้องถิ่นให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการประกอบอาชีพของตนเองในชุมชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนซึ่งผลการศึกษาค่าจะได้อุปกรณ์ที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นในเขตพื้นที่ 3 อำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนและสามารถนำชุดฝึกอบรมไปพัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษของบุคคลและกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นอื่น ๆ ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นให้มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการประกอบกิจการของชุมชนเพื่อการสนับสนุนการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

3. สมมติฐานการวิจัย

1. กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นได้รับการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการประกอบกิจการของชุมชนเพื่อการสนับสนุนการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนได้ดีขึ้น

4. ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร คือ กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นจำนวน 3 กลุ่มในเขตอำเภอสหัชชัน อำเภอคำม่วงและอำเภอกุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์ จำนวนประชากรทั้งหมด 3,250 คน (ข้อมูลกลุ่มอาชีพกาฬสินธุ์, 2550)

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นที่จะพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในเขตอำเภอสหัชชัน อำเภอคำม่วงและอำเภอกุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์ ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) กลุ่มละ 10 คน จำนวน 30 คน ใช้เวลาในการทดลองจำนวน 30 ชั่วโมง

3. เนื้อหาของชุดฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ จะเน้นเนื้อหาในด้านการผลิตสินค้า , ลักษณะของสินค้าและการจำหน่ายสินค้าและเนื้อหาอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว

4. ชุดฝึกอบรมเป็นชุดฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษที่เน้นทักษะการฟังและการพูดเท่านั้น

5. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ การฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของจังหวัดกาฬสินธุ์

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นในการประกอบกิจการของชุมชนเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

6. ระยะเวลาการวิจัย

ระยะเวลาในการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของจังหวัดกาฬสินธุ์ 2 สัปดาห์ จำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 3 ชั่วโมงรวมทั้งสิ้น 30 ชั่วโมง โดยการฝึกอบรมครั้งนี้ได้จัดขึ้นที่โปรแกรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตกาฬสินธุ์ในระหว่างเดือนมีนาคม-พฤษภาคม พ.ศ 2552

7. เนื้อหาในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ออกแบบเนื้อหาในการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้หลักการสอนภาษาอังกฤษเพื่อจุดประสงค์เฉพาะ (English for Specific Purposes) โดยนำเสนอเนื้อหาสำนวนและ

ศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น โดยคำนึงถึงสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ ความต้องการของผู้เรียนและเนื้อหาอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งคณะผู้วิจัยได้รวบรวมผลสำรวจความต้องการในการพัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นโดยการสัมภาษณ์ และจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญผู้มีประสบการณ์ คณะผู้วิจัยจึงได้ทำการพัฒนาเนื้อหาที่จะใช้ในการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับความต้องการของการฝึกอบรม คือ กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นโดยเน้นเนื้อหาการฝึกอบรมและจำลองสถานการณ์ที่กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นจะต้องนำไปใช้ในงานอาชีพและในสถานการณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. การใช้ภาษาอังกฤษในการต้อนรับนักท่องเที่ยว
2. การบรรยายลักษณะของสินค้าและบริการต่าง ๆ ของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น
3. การสนทนาซื้อขายและต่อรองเกี่ยวกับสินค้าและบริการ
4. การใช้คำศัพท์ จำนวนเกี่ยวกับลักษณะของสินค้า
5. การสนทนาเกี่ยวกับสถานที่และการบอกทิศทาง
6. การสนทนาเกี่ยวกับอาหารและเครื่องดื่ม

8. นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การฝึกอบรม หมายถึง การฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของจังหวัดกาฬสินธุ์
2. การฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว หมายถึง การฝึกอบรมภาษาอังกฤษให้กับกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นโดยการสอนให้ฟังและพูดภาษาอังกฤษ โดยจำลองจากสถานการณ์ที่กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นจะต้องนำไปใช้ในงานอาชีพของตนเอง ด้วยการใช้กิจกรรมดังต่อไปนี้คือ แผนผังภาพบทสนทนา (Mapped Dialog) บทบาทสมมติ (Role Play) สถานการณ์จำลอง (Simulation) เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเข้าใจและสามารถนำไปใช้ได้ สถานการณ์จริงได้
3. ศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ หมายถึง ความสามารถของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารเบื้องต้นกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติด้วยการฟังและการพูดโต้ตอบได้
4. กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น หมายถึง กลุ่มของชุมชนในท้องถิ่นของอำเภอสหัสขันธ์ อำเภอคำม่วง และอำเภอกุฉินารายณ์ ที่มารวมกลุ่มกันเพื่อประกอบอาชีพการผลิตและบริการ เพื่อสร้างรายได้ให้เกิดขึ้นกับตนเองและชุมชน

9. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ชุดฝึกอบรมต้นแบบที่สามารถนำไปใช้กับกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นอื่น ๆ และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นอื่น ๆ ต่อไป

2. การวิจัยในครั้งนี้ กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอห้วยซันธุ์ อำเภอคำม่วง และอำเภอกุฉินารายณ์ จะได้รับการพัฒนาความสามารถและนำภาษาอังกฤษไปใช้ในการสร้างโอกาสและสร้างรายได้

3. ยกระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการบริหารจัดการสินค้าเพื่อการส่งออกและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของจังหวัดกาฬสินธุ์

4. เพิ่มขีดความสามารถของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

5. ตอบสนองแผนยุทธศาสตร์ของประเทศในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศแบบยั่งยืน

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของจังหวัดกาฬสินธุ์ ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะนำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การสอนภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนในวัยผู้ใหญ่ (Teaching English for Adult Learners)
  - 1.1 ความหมายของผู้เรียนในวัยผู้ใหญ่
  - 1.2 กลยุทธ์ในการสอนผู้เรียนในวัยผู้ใหญ่
2. การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
  - 2.1 ความหมายของการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
  - 2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
  - 2.3 แนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
    - 2.3.1 แนวการสอนเพื่อการสื่อสารด้านการฟัง
    - 2.3.2 แนวการสอนเพื่อการสื่อสารด้านการพูด
  - 2.4 กิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
  - 2.5 การสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (English for Specific Purposes)
  - 2.6 การพัฒนาชุดฝึกอบรมศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนสำหรับกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น
3. การท่องเที่ยวของจังหวัดกาฬสินธุ์
  - 3.1 สภาพทั่วไปของจังหวัดกาฬสินธุ์
  - 3.2 แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดกาฬสินธุ์
  - 3.3 ความสำคัญของการท่องเที่ยว
  - 3.4 การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
  - 3.5 หลักของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
  - 3.6 แนวคิดเกี่ยวกับธุรกิจท่องเที่ยว
  - 3.7 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว
  - 3.8 ปัจจัยที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยว
4. งานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งในและต่างประเทศ

1. การสอนภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนในวัยผู้ใหญ่ (Teaching English to Adult Learners)

1.1 ความหมายของผู้เรียนในวัยผู้ใหญ่

สถาบัน Adult Pre-Entry Curriculum Framework for Literacy and Numeracy, Department for Innovation University and Skill Adult (1996: Online). กล่าวว่า ผู้เรียนในวัยผู้ใหญ่ หมายถึง การสอนผู้เรียนที่มีอายุย่างเข้าปีที่ 16 ไม่ได้ได้อยู่ภายใต้หลักสูตรของระบบการศึกษา ในสถานศึกษาผู้เรียนแต่ละคนจะมีจุดมุ่งหมายในการเรียนแตกต่างกันไป ผู้เรียนในระดับผู้ใหญ่ไม่จำกัดเพศตามอายุชั้นสูงสุด ไม่ได้เรียนในชั้นเรียนปกติ เช่น ในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย ซึ่งมีความต้องการจะเรียนเพื่อการพัฒนาการเพื่อจุดประสงค์ใดจุดประสงค์หนึ่งโดยเฉพาะ เช่น ความต้องการความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน เพื่อการพัฒนาเลื่อนขั้นในการทำงาน เพื่อเตรียมตัวในการไปศึกษาต่อต่างประเทศ เพื่อให้สามารถติดต่อธุรกิจกับชาวต่างชาติได้ เป็นต้น จึงเป็นแรงจูงใจที่ต้องการพัฒนา ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนมีความต้องการเรียนเพื่อจุดประสงค์ใดจุดประสงค์แตกต่างกัน

Lieb (1991) กล่าวว่า ข้อจำกัดในการเรียนของผู้เรียนวัยผู้ใหญ่คือ ระยะเวลาในการเรียนมีจำกัด เนื่องจากผู้เรียนมีภาระหน้าที่ที่จะต้องทำ เช่น การทำงานประจำ การเดินทาง ทำให้ไม่สามารถเรียนได้อย่างต่อเนื่องและความสม่ำเสมอ เนื่องจากมีภาระในการดูแลครอบครัว ข้อจำกัดทางเศรษฐกิจ เนื่องจาก การศึกษานอกระบบมีค่าใช้จ่ายสูงกว่าการเรียนในชั้นเรียนปกติ

ดังนั้นการปฏิบัติตัวของผู้สอนต่อผู้เรียนในวัยผู้ใหญ่ ผู้สอนจะต้องให้การยอมรับในความคิดเห็นของผู้เรียน ผู้สอนไม่พึงปฏิบัติต่อผู้เรียนในลักษณะเช่นเดียวกับที่ใช้กับเด็ก ควรให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการทำกิจกรรมในห้องเรียนและไม่พึงใช้กฎระเบียบเช่นเดียวกับเด็กในห้องเรียน จากความหมายของผู้เรียนในวัยผู้ใหญ่ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ผู้เรียนในวัยผู้ใหญ่เป็นผู้เรียนที่ไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษา มีพื้นฐานความรู้ อายุ อาชีพ และจุดประสงค์ในการเรียนแตกต่างจากผู้เรียนในระบบการศึกษา อีกทั้งยังมีข้อจำกัดเวลาเรียนแต่ละคนแตกต่างกันไป ซึ่งผู้สอนจะต้องคำนึงถึง ตลอดจนการปฏิบัติต่อผู้เรียน คือ การยอมรับความคิดเห็นของผู้เรียนและให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

1.2 กลยุทธ์ในการสอนผู้เรียนในวัยผู้ใหญ่

Kearsley (1996) ได้กล่าวว่า การสอนผู้เรียนวัยผู้ใหญ่ เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของผู้เรียน ควรมุ่งเน้นถึงกระบวนการและลดเนื้อหาในการสอน โดยได้แนะนำวิธีการสอน ดังนี้

- การแก้ปัญหา (Problem solving)
- การแสดงบทบาทสมมุติ (Role play)
- การใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation)
- การประเมินตนเอง (Self Evaluation)

ทั้งนี้ผู้สอนจะต้องปรับบทบาทของตนเองจากการเป็นผู้สอนหรือผู้ให้มาเป็นผู้ชี้แนะ ช่วยสร้างความมั่นใจในการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และแก้ปัญหาด้วยตนเอง

Harmer (2001) ได้กล่าวว่า การสอนภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนในวัยผู้ใหญ่ นั้น จะต้องพิจารณาตัวผู้เรียนและจุดประสงค์ในการเรียนเป็นหลัก สอนโดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง(Learner center)

Maresh (1999) อธิบายว่า เมื่อมนุษย์ต้องการดำรงชีวิตให้ดีขึ้น การได้รับความรู้ใหม่ ๆ เข้ามาในสมอง โดยเชื่อมสิ่งที่เรียนเข้ากับประสบการณ์และความรู้เดิม จะทำให้เกิดการสร้างและบันทึกไว้ในหน่วยความจำและข้อมูลใหม่ ๆ ซึ่งจะไปเพิ่มพูนให้กับความรู้เดิมโดยอัตโนมัติ ส่วนสำคัญสำหรับการพัฒนาความรู้ให้แก่ผู้เรียนคือ จะต้องค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน

Vella (2002) ได้แสดงข้อคิดเห็นให้กับผู้สอน ผู้สอนควรคำนึงการสอนผู้เรียนวัยผู้ใหญ่ ดังนี้

- ค้นหาความต้องการของผู้เรียน
- สร้างความรู้ที่ปลอดภัยในบรรยากาศการเรียนและกระบวนการเรียน
- ผู้สอนจะต้องสร้างบริบท ซึ่งไม่กระทบต่อความรู้สึกของผู้เรียน
- จะต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนและผู้สอน
- ผู้สอนต้องจัดลำดับเนื้อหาการสอนและการเพิ่มเติมเนื้อหาให้เหมาะสมกับความรู้

ความสามารถและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

- ผู้สอนต้องให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะและมีการประเมินตนเอง
- ผู้สอนยอมรับการตัดสินใจของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนได้วางจุดมุ่งหมายในการเรียนของตนเอง

ตนเอง

- ผู้สอนต้องยอมรับความเห็น ความรู้สึกของผู้เรียน
- มีความรวดเร็วในการเรียน
- ผู้สอนต้องให้ผู้เรียนได้รับบทบาทที่ชัดเจน
- ผู้เรียนมีการทำงานร่วมกันและการทำงานเป็นกลุ่มย่อย
- ผู้เรียนมีส่วนร่วมของผู้เรียนในสิ่งที่กำลังเรียน
- ผู้เรียนได้รับรู้ถึงประโยชน์ของสิ่งที่เรียน

Knowles (1984) ได้กล่าวถึง อายุของผู้เข้ารับการศึกษาที่มีความสำคัญที่จะต้องคำนึงถึงในการเลือกใช้เทคนิคการศึกษา ทั้งนี้เพราะ ธรรมชาติของการเรียนรู้ในวัยผู้ใหญ่แตกต่างจากธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็ก ดังนั้น กิจกรรม สื่อทัศนูปกรณ์และเทคนิคการฝึกอบรมจะต้องแตกต่างกัน การฝึกอบรมและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับผู้ใหญ่จะต้องเป็นประโยชน์และจะต้องสอดคล้องกับความแตกต่างกัน ซึ่งได้แก่

1) ความต้องการที่จะรู้เหตุผลในการเรียนรู้ (The Need to Know) เมื่อผู้ใหญ่ได้ทราบเหตุผลของการเรียนรู้ เขาก็จะทุ่มเทกำลังใจและกำลังกายเพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้

2) ความเข้าใจตนเอง (The Learner's Concept) ผู้ใหญ่จะต้องเข้าใจและรู้ว่าตนเองมีความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจต่อชีวิตของตนเอง ขณะเดียวกัน คือ ต้องการให้ผู้อื่นเข้าใจและยอมรับว่า เขามีความรับผิดชอบต่อตนเองและสามารถช่วยตนเองได้ด้วย ดังนั้น เทคนิคการสอนผู้ใหญ่จะต้องเป็นการอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้ใหญ่ได้มีการเรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่า

3) บทบาทของประสบการณ์ (The Learner's Experience) ผู้ใหญ่จะมีประสบการณ์ที่แตกต่างกัน พื้นฐาน วิธีการเรียนรู้ การจูงใจ ความต้องการ ความสนใจ และเป้าหมายของชีวิตในแต่ละคน ดังนั้นการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ จึงควรเน้นการเรียนการสอนหรือการฝึกอบรมเป็นรายบุคคลเป็นวิธีการหรือเทคนิคการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Techniques) ซึ่งได้แก่ การอภิปรายกลุ่ม กิจกรรมการ แก้ปัญหา และกรณีศึกษา เป็นต้น

4) ความรู้เพื่อจะต้องการเรียนรู้ (Readiness to Learn) ผู้ใหญ่มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่เขาต้องการและสามารถที่จะเรียนรู้ได้ เพื่อจะได้นำผลของการเรียนรู้ไปใช้ในสถานการณ์ของเขาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5) แนวโน้มของการเรียนรู้ (Orientation of Learning) มุ่งไปที่ปัญหาชีวิตการทำงานหรือการแก้ปัญหา (Life-Centered, Task-Centered or Problem-Centered) ผู้ใหญ่จะทุ่มเทให้กับกิจกรรมการเรียนรู้ ถ้าเชื่อและเห็นว่าผลของการเรียนรู้นั้นจะช่วยให้ทำงานได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นหลักสูตรและเทคนิคการสอนผู้ใหญ่จึงต้องจัดโดยอาศัยสถานการณ์ต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาในชีวิตจริงอีกด้วย

6) แรงจูงใจที่จะเรียนรู้ (Motivation) แรงจูงใจที่จะเรียนรู้ของผู้ใหญ่นั้น มาจากแรงจูงใจภายในมากกว่าแรงจูงใจภายนอก กล่าวโดยสรุป ตามทฤษฎีของ Knowles คือ ผู้ใหญ่เข้ามาเรียนพร้อมประสบการณ์การทำงานที่มีมาก่อนและมีความคาดหวังที่จะใช้ประสบการณ์เหล่านั้นร่วมไปในกระบวนการเรียนรู้ เนื้อหาควรถูกออกแบบให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาในอดีตและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในอนาคตได้ ผู้สอนต้องเข้าใจในธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียน และจะต้องหาวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ โดยผู้สอนจะไม่ทำหน้าที่สอนหรือถ่ายทอดวิชาเพียงอย่างเดียว ผู้สอนจะต้องเป็นผู้ชี้แนะและผู้เรียนจะต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรม ทั้งนี้กิจกรรมจะต้องเกี่ยวข้องกับการนำไปใช้ในชีวิตจริง ตามประสบการณ์ของผู้เรียนด้วย การสอนผู้ใหญ่จึงแตกต่างจากการสอนเด็ก ดังนั้นการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษจึงต้องสร้างกิจกรรมให้เหมาะสม เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของผู้เรียน

Brown (2000) กล่าวว่า การพัฒนาทักษะทางด้านภาษาให้กับผู้เรียนในวัยผู้ใหญ่ ผู้สอนไม่สามารถใช้หลักสูตรที่เป็นมาตรฐานเช่นเดียวกับหลักสูตรนักเรียนในห้องเรียน ทั้งนี้ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลายประการแตกต่างกันไป ประการแรก ผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านพื้น

ฐานความรู้ เพศ วัย อาชีพและวัฒนธรรม ประการที่สองคือ จุดประสงค์ในการเรียน ซึ่งจะมีความแตกต่างกัน

จากกลยุทธ์ในการสอนภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนวัยผู้ใหญ่ดังกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ผู้เรียนที่เป็นวัยผู้ใหญ่มีเวลาจำกัดและมีจุดประสงค์ในการเรียนที่ชัดเจน ผู้สอนจะต้องศึกษาภูมิหลังอายุ อาชีพ ความต้องการของผู้เรียนและนำวิธีการสอน เนื้อหาและกิจกรรมที่เหมาะสมที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนและตอบสนองความต้องการของผู้เรียน เช่น การแก้ปัญหา การใช้บทบาทสมมติการใช้สถานการณ์จำลอง โดยผู้สอนจะเป็นเพียงผู้ชี้แนะและให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและผู้สอนจะต้องยอมรับความคิดเห็นของผู้เรียน

2. การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเป็นการสอนภาษาเพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้

2.1 ความหมายของการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative approach) คือ การสอนภาษาอังกฤษโดยมุ่งเน้นการสื่อสารเป็นสำคัญ วิธีการสอนเพื่อการสื่อสารนั้นเป็นวิธีการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ และสามารถนำภาษาอังกฤษไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ที่ประสบในชีวิตจริงได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยมีนักการศึกษาและนักภาษาศาสตร์ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารไว้ดังนี้

Brown (1980) , Hybel (1995) and Walton (1955) ได้ให้ความหมายของการติดต่อสื่อสารไว้ว่าเป็นกระบวนการรับและส่งข่าวสารที่ประกอบด้วยบุคคลอย่างน้อย 2 คนขึ้นไป รวมถึงการสื่อสารในด้านการฟัง พูด อ่าน และ เขียน รวมทั้งภาษาท่าทาง ทั้งนี้หากข้อมูลที่ส่งออกไปนั้น ผู้รับมีความเข้าใจและมีการตอบสนองต่อการสื่อสารนั้นๆ เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดความรู้สึกร่วมกันและกัน จะแสดงให้เห็นว่าการสื่อสารนั้นมีประสิทธิภาพ สรุปได้ว่า การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนั้นเป็นกระบวนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารรับและส่งสาร ทั้งด้านการฟังพูดอ่านและเขียนในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

Hymes (1979) ให้ความหมายของการสื่อสาร คือ เป็นกระบวนการใช้ภาษา เมื่อมีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

เป้าหมายหลักของการเรียนการสอนภาษาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้โดยใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยการใช้กิจกรรมเพื่อที่จะส่งเสริมและกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและมั่นใจในการใช้ภาษาในการสื่อสารมากขึ้น

อามัศรา ชินวรรณ (2548) กล่าวว่า การเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ความจำเป็นในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นหัวใจหลักของการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาใหม่ ดังนั้นบทบาทของผู้สอนจะต้องเน้นการสร้างสถานการณ์ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในการรับและส่งสารในสถานการณ์จริง (Real World Context) จึงสรุปได้ว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องและเหมาะสมในสถานการณ์จริงได้ดีกว่าการสอนโดยเน้นโครงสร้างทางไวยากรณ์ โดยผู้สอนควรเน้นการสร้างสถานการณ์ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ในสถานการณ์จริง

Williams (1995) ให้ความเห็นว่า การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเป็นแนวทางที่ใช้กับผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง และผู้เรียนจะประสบความสำเร็จมากกว่าการเรียนโดยเน้นย้ำโครงสร้างไวยากรณ์เพียงอย่างเดียว

Taylor (1983) เห็นว่าการสอนคือการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับภาษาที่เรียนโดยตรง โดยการเรียนรู้ด้วยการใช้ภาษามากกว่าการเรียนภาษาด้วยการเรียนโครงสร้าง

Richards (2005) ยังได้กล่าวว่า ถึงแม้การสอนโดยเน้นไวยากรณ์ (Grammatical Competence) จะทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างประโยคได้อย่างถูกต้องตามกฎต่างๆ และฝึกฝนตามแบบฝึกหัด แต่ไม่สามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องตามความหมายที่สมบูรณ์ได้ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจความหมายและใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องนั้น การใช้วิธีสอนแบบสื่อสารสัมพันธ์ (Communicative Competence) จะทำให้สามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ และสามารถปรับใช้ได้ตามสถานการณ์จริง ทั้งแบบสถานการณ์เป็นทางการและไม่เป็นทางการ สามารถใช้และเข้าใจความหมายของภาษาในรูปแบบต่าง ๆ และสามารถที่จะทำการสนทนาได้ถึงแม้จะมีความรู้ในภาษาไม่มากนักก็ตาม

2.3 แนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

สุภัทธา อักษรานุเคราะห์ (2539) ให้ความสำคัญกับกระบวนการสื่อสารให้ได้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ในแต่ละสถานการณ์และสถานที่ ผู้สอนจำเป็นต้องคำนึงถึงความสามารถในการใช้ภาษาตามหลักภาษาศาสตร์ (Grammatical Competence) ทั้ง 4 ทักษะคือ ฟัง พูด อ่าน และ เขียน โดยมีองค์ประกอบด้านภาษา ความหมาย เสียงและโครงสร้าง อีกทั้งความสามารถด้านภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistic Competence) ความสัมพันธ์ของข้อความ (Discourse Competence) และความสามารถในการสื่อความหมาย (Strategic Competence) คือ การปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ทั้งคำพูด และ ทำทาง

Byrne (1987) ได้นำเสนอขั้นตอนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 การนำเสนอ (Presentation) เป็นการบอกจุดประสงค์ในการเรียน เสนอคำศัพท์โครงสร้างใหม่ โดยเน้นความถูกต้องของภาษา

ขั้นที่ 2 เป็นขั้นฝึก (Practice) เริ่มจากการฝึกโดยได้ในการดูแลจากผู้สอน (Control Practice) แล้วให้ผู้เรียนฝึกกันเอง (Free Practice)

ขั้นที่ 3 เป็นขั้นนำความรู้และทักษะทางภาษาไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ (Production) เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงละคร เล่นเกม โดยเน้นการบูรณาการทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียน เช่น ฟัง แล้วพูด : ฟังครูแล้วจับคู่สนทนาฟังแล้วอ่าน : ฟังคำถามแล้วเลือกคำตอบโดยการอ่านฟังแล้วเขียน : เขียน คำ วลีหรือประโยคตามบอก

2.3.1 แนวการสอนเพื่อการสื่อสารด้านการฟัง

วันเพ็ญ เขตทองคำ (2548) ให้ความหมายของการฟังว่า คือ กระบวนการรับข่าวสารข้อมูลที่ได้ยิน สร้างความหมายของข่าวสารที่ได้ยิน ผู้ฟังต้องใช้ความสามารถในการเรียบเรียง ตีความเพื่อที่จะเข้าใจในสิ่งที่ได้ยิน โดยพิจารณาจุดประสงค์การฟังจะมีประสิทธิภาพดี เมื่อผู้ฟังมีความตั้งใจ สนใจและมีประสบการณ์เดิมในเรื่องที่ฟังมาบ้าง จึงจะเข้าใจข้อความที่ผู้พูดต้องการสื่อและการฟังจะเป็นทักษะขั้นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การพูดและทักษะอื่นๆ

Krashen (1985) กล่าวว่า การฟังว่าเป็นกระบวนการรับเข้า (Input) ที่มีความสำคัญและมีความหมายต่อผู้ฟัง มีวิธีการหลากหลายวิธีที่จะช่วยให้เข้าใจความหมายในสิ่งที่ฟัง เช่น วิธีการของแอชเชอร์ เป็นการตอบสนองด้วยท่าทาง (Total Physical Response) วิธีนี้ผู้สอนใช้คำสั่งให้ผู้เรียนฟังและปฏิบัติตามโดยจะไม่บังคับให้พูดภาษาที่สอง จนกว่าจะเข้าใจในสิ่งที่ผู้สอนพูด (Asher, 1974)

Mendelsohn (1995) กล่าวว่า การฟังเพื่อให้เข้าใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำศัพท์เฉพาะทางเทคนิค และบริบทเฉพาะอาชีพ ต้องการความตั้งใจสูงของผู้เรียน เพื่อที่จะเข้าใจเนื้อหาในการพัฒนาความสามารถในการฟัง

Brown (1990) ได้กล่าวว่า วิธีการกระตุ้นผู้เรียน เพื่อพัฒนาความสามารถในการฟัง เช่น ให้หาใจความสำคัญ ให้หาความหมายของคำ ให้คาดเดาจุดประสงค์ของบริบทหรือผู้พูด สนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลกับเจ้าของภาษา เดาความหมายของข้อความหรือคำศัพท์ ค้นหาความจริง ฟังบทความทั่วไป ทดสอบความเข้าใจในการฟัง การประเมินผลการฟังแนวการสอนการฟังเพื่อการสื่อสารนั้น

Rubin (1995) กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญที่ใช้ในการพัฒนาความสามารถในการฟัง คือ ฟังข้อความ ฟังจากคู่สนทนา ฟังจากการทำงาน สิ่งสำคัญที่จะช่วยให้พัฒนาการฟังอย่างมีประสิทธิภาพต้องคำนึงถึงคือ ความจำ ความตั้งใจ อายุ เพศ พื้นฐานความรู้ทางด้านภาษาตลอดจนความสามารถในการเข้าใจภาษา

สรุปได้ว่า การฟังเป็นกระบวนการรับข่าวสารข้อมูลที่สำคัญ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนภาษาเพื่อพัฒนาไปสู่การเรียนภาษาในทักษะอื่นๆ ต่อไป วิธีการพัฒนาความสามารถในการฟังข้อความ ฟังคู่สนทนา หรือฟังจากกิจกรรมและนำไปหาใจความสำคัญ เดาจุดประสงค์ของบริบท ทดสอบความเข้าใจ และประเมินผลจากการฟัง

2.3.2 แนวการสอนเพื่อการสื่อสารด้านการพูด

ฐปทอง กว้างสวัสดิ์ (2549) ได้เสนอกิจกรรมการพูดเพื่อการสื่อสารโดยเริ่มจากกิจกรรมง่าย ๆ ในขั้นเริ่มต้น (Early Production) โดยให้ผู้เรียนตอบคำถาม Yes/No และจากการตอบคำถาม ซึ่งตอบเพียงคำเดียว ให้พัฒนาการพูดโดยการตอบเป็นวลีและประโยค ในขั้นต่อมาผู้สอนจัดกิจกรรมโดยใช้ประโยคปลายเปิด (Open-Ended Sentence) และบทสนทนาปลายเปิด (Open – Dialogue) จึงสรุปได้ว่า ทักษะการพูดเป็นทักษะที่สำคัญที่ผู้เรียนจะต้องใช้เพื่อสื่อสารให้ผู้ฟังเข้าใจได้ โดยคำนึงถึงความชัดเจนของเนื้อหา ซึ่งจะต้องสื่อความหมายให้เข้าใจได้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์และความถูกต้องด้านไวยากรณ์ ศัพท์ การออกเสียง

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2535) กล่าวว่า ทักษะการพูดเป็นทักษะที่สำคัญ ซึ่งจะต้องใช้ใน ชีวิตประจำวัน การประกอบวิชาชีพธุรกิจต่างๆ การพัฒนาการพูดของผู้ใหญ่เป็นเรื่องที่ทำทลายความสามารถของผู้สอน เนื่องจากผู้เรียนใช้ภาษาแม่ในชีวิตประจำวัน การพยายามให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่วเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพนั้น มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการพูดเพื่อการสื่อสารไว้ดังนี้

Harris (1969) กล่าวถึงองค์ประกอบของความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสารไว้ดังต่อไปนี้

1. ความคล่องแคล่ว (Fluency) หมายถึง ความเร็วและความราบรื่นในการพูดความต่อเนื่อง และความเป็นธรรมชาติของผู้พูด
2. ความสามารถในการพูดให้ผู้ฟังเข้าใจ (Comprehensibility)
3. ปริมาณของคำพูดที่สามารถใช้ในการสื่อสาร (Amount of Communication)
4. คุณภาพของการสื่อสาร (Quality of Communication) หมายถึง การใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์และไวยากรณ์
5. การออกเสียง (Pronunciation)
6. คำศัพท์ (Vocabulary)

Scott (1981) and Littlewood (1995) ได้ให้คำจำกัดความของการพูดเพื่อการสื่อสารไว้ว่า กิจกรรมระหว่างบุคคล 2 คน ซึ่งได้แก่ ผู้พูดและผู้ฟังจะมีการโต้ตอบกับสิ่งที่ได้ยิน ทั้งสองฝ่ายจะต้องสามารถตีความในสิ่งที่ได้ฟัง ซึ่งไม่สามารถคาดเดารูปแบบของภาษาและความหมายล่วงหน้าได้ โดยผู้พูดคาดคะเนความรู้สึกของผู้ฟังเพื่อเลือกใช้คำพูดให้เหมาะสมในการมีปฏิสัมพันธ์ โดยเน้นเรื่องหน้าที่ของ

ภาษามากกว่ารูปแบบของภาษา การเรียนภาษาไม่ได้เรียนแต่เฉพาะกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์เท่านั้น ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการสื่อสารความหมายให้ผู้ฟังเข้าใจได้

2.4 กิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร กิจกรรมเพื่อการสื่อสารนับว่า มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมความรู้ความสามารถด้านการสื่อสารของผู้เรียน

อากัสรา ชินวรรณ (2548) กล่าวว่ากิจกรรมการเรียนภาษาที่เน้นงานที่เกิดขึ้นในโลกแห่งความเป็นจริง (Authentic tasks) จะสนับสนุนให้เกิดปฏิสัมพันธ์ร่วมขณะผู้เรียนทำกิจกรรม เนื่องจากการนำภาษามาใช้ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงผู้สอนและผู้เรียนเท่านั้น จะต้องอาศัยทักษะการปฏิสัมพันธ์กับสังคมแวดล้อมอีกด้วย จึงสรุปได้ว่า กิจกรรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนั้นเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารตามวัตถุประสงค์ของผู้เรียนและสามารถนำไปปฏิบัติได้ในชีวิตจริง

Stevick (1976) กล่าวว่าไว้ว่า การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีอิสระในการสนทนาในเรื่องที่ผู้เรียนสนใจ และกำหนดเองจะทำให้การสอนภาษามีประสิทธิภาพมากที่สุด

Stem (1992) กล่าวว่า กิจกรรมเพื่อการสื่อสารจะทำให้ผู้เรียนรู้ภาษาแบบไม่รู้ตัว (Subconscious learning) และยังช่วยพัฒนาเทคนิคต่างๆที่ใช้ในการสื่อสารได้อีกด้วย

Johnson & Morrow (1986) ได้กล่าวถึง ผู้เรียนควรมีโอกาสใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารแบบต่างๆ ในช่วงการเรียนภาษาโดยการให้ฝึกปฏิบัติ โดยใช้กิจกรรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารจะสามารถทำให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้

Littlewood (1981) ได้กล่าวว่า กิจกรรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารไว้ 2 รูปแบบ คือ

1.) กิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของผู้เรียน (Functional Communication Activities) เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นย้ำให้ผู้เรียนใช้ภาษาเป็นสื่อในการทำกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยผู้สอนต้องกำหนดสถานการณ์ที่ผู้เรียนต้องใช้ภาษาเพื่อแก้ปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่ง อาจไม่คำนึงถึงความถูกต้องทางไวยากรณ์มากนัก

2.) กิจกรรมใช้ภาษาเพื่อการปฏิสัมพันธ์ในสังคม (Social Interaction Activities) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนใช้ภาษาเป็นสื่อในการทำกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดสถานการณ์ผู้เรียนต้องใช้ภาษาเพื่อแก้ปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่ง อาจไม่คำนึงถึงความถูกต้องทางไวยากรณ์และบทบาทของผู้เรียน กิจกรรมนี้ผู้เรียนจะสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารให้บรรลุวัตถุประสงค์และสามารถเลือกใช้ภาษาได้ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์และบทบาทที่ได้รับ

Sarignon (1991) and Harmer (2001) ได้สรุปลักษณะกิจกรรมเพื่อการสื่อสารไว้ดังนี้

1) ความต้องการในการสื่อสาร (Desire to Communicate) เป็นกิจกรรมที่กระตุ้นหรือสร้างสถานการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษา สร้างความต้องการและเล็งเห็นความจำเป็นของการใช้ภาษาเพื่อสื่อสาร

2) จุดประสงค์ของการสื่อสาร (Communicative Purpose) เป็นกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาอย่างมีจุดประสงค์ของการสื่อสารที่แท้จริง

3) เน้นเนื้อหาไม่ใช่รูปแบบของภาษา (Content not Form) เพื่อให้ผู้เรียนมุ่งเน้นในเนื้อหาที่จะพูดหรือข้อมูลที่จะสื่อสารโดยไม่เน้นถึงโครงสร้างภาษา

4) ความหลากหลายของภาษา (Variety of Language) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในหลายรูปแบบ ผู้เรียนมีพื้นฐานอิสระในการใช้ภาษาที่ไม่มีการเตรียมตัวมาก่อน โดยผู้เรียนเลือกจากพื้นฐานความรู้ด้านภาษาของตน

5) ไม่มีการแทรกแซงจากผู้สอน (No Teacher Intervention) ในขณะที่ทำกิจกรรมผู้เรียนจะมีปฏิสัมพันธ์กันเองระหว่างผู้เรียนมากกว่าผู้สอน ผู้สอนจะไม่เข้าแทรกหรือแก้ไขข้อผิดพลาด การประเมินการร่วมกิจกรรมของผู้เรียนจะเกิดขึ้นเมื่อกิจกรรมนั้นเสร็จสิ้นลง โดยจะต้องดูว่าบรรลุจุดประสงค์ของการสื่อสารหรือไม่ ไม่ใช่การใช้ภาษาที่ถูกต้อง

6) ปราศจากการควบคุมโดยสื่อเอกสาร หรือ วัสดุที่จะฝึก (No material control) ผู้เรียนสามารถกำหนดกิจกรรมสื่อสารได้ด้วยตนเอง

2.5 การสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (English for Specific Purposes)

อัจฉรา วงศ์โสธร (2544) กล่าวไว้ว่า จุดมุ่งหมายของการสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะนั้นอาจไม่ใช่ภาษาที่คิดขึ้นเป็นพิเศษ แต่เพียงนำภาษาธรรมดามาใช้ในขอบเขตเฉพาะวิชาชีพ เพื่อสื่อความหมายในวงวิชาชีพเดียวกันอย่างได้ผลมากที่สุดและเป็นประโยชน์สูงสุดในการจัดการเรียนการสอนเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาความจำเป็นความเหมาะสมและความต้องการของชุมชนท้องถิ่นหรือสถานประกอบการ ว่ามีความต้องการภาษาเฉพาะในด้านใดบ้าง เพื่อจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการและความเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ

2. วิเคราะห์ลักษณะงานของการใช้ภาษาในแต่ละอาชีพ เช่น ด้านช่างอุตสาหกรรม ด้านพาณิชยกรรม ด้านนครกรรม ด้านศิลปกรรมและด้านเกษตรกรรมว่าจำเป็นต้องใช้ภาษาในขอบข่ายงานใดบ้างและใช้ภาษาในงานใดในลักษณะใด

3. กำหนดระดับความสามารถของภาษาในทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็น เช่น ภาษาที่ใช้ในการท่องเที่ยว ย่อมใช้ทักษะการฟัง การพูดมากกว่า การอ่านและการเขียน

4. วิเคราะห์คำและกลุ่มคำไบบ้างที่ต้องใช้ในแต่ละประเภทของภาษาเฉพาะด้าน

สมิตรา อังวัฒน์กุล (2535) การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เหมาะสมให้กับผู้เรียนที่อยู่ในแต่ละสาขาวิชาชีพนั้น ควรให้มีการมุ่งเน้นการสอนเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) โดยการสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (English for Specific Purposes หรือ ESP) ซึ่งเป็นการสอนภาษาเพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านวิชาชีพเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการรับความรู้ด้านวิชาการและสนองความต้องการด้านวิชาชีพอีกทั้งเป็นการเรียนภาษาที่มีใช้เป็นการเรียนเฉพาะตัวเนื้อหาภาษาอย่างเดี่ยว แต่ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือเชื่อมโยงและบูรณาการกับวิชาชีพอื่น ๆ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเฉพาะทาง (English for Specific Purposes) จะประสบผลสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับว่าผู้เรียนสามารถนำภาษาอังกฤษที่ได้ศึกษาอบรมไปใช้ในสถานการณ์จริง ดังนั้นเนื้อหาจึงควรสอดคล้องกับการปฏิบัติงานและกิจกรรม โดยเฉพาะสื่อที่ใช้ในการอบรมหรือการเรียนการสอนควรกระตุ้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการใช้ภาษา และสะท้อนถึงสถานการณ์ที่ผู้เรียนจะประสบในการทำงานจริง ในด้านคำศัพท์ สำนวน โครงสร้าง และลักษณะภาษาที่ใช้ ตลอดจนทักษะภาษาที่จำเป็นต้องใช้

จึงสรุปได้ว่า การสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะเป็นการสอนภาษาเฉพาะทางเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในแต่ละสาขาอาชีพ มิได้เน้นเนื้อหาภาษาเพียงอย่างเดียวแต่เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในอาชีพ โดยผู้สอนต้องศึกษาความต้องการ ลักษณะงานระดับความสามารถทางภาษาของผู้เรียน และคำหรือกลุ่มคำของภาษาเฉพาะด้าน ให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง

2.6 การพัฒนาชุดฝึกอบรมทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน สำหรับกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น

ในการพัฒนาชุดฝึกอบรมศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน สำหรับกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการพัฒนาชุดฝึกอบรมตามลำดับดังนี้

1. การวิเคราะห์ความต้องการและความจำเป็นในการฝึกอบรม
2. การกำหนดจุดมุ่งหมายของการฝึกอบรม
3. การเลือกและจัดเนื้อหาในการฝึกอบรม
4. การเลือกและจัดกิจกรรมการฝึกอบรม
5. การกำหนดวิธีการประเมินผล
6. การนำชุดฝึกอบรมไปใช้

7. การประเมินผลการใช้ชุดฝึกอบรม

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการและจำเป็นในการฝึกอบรม

การวิเคราะห์ความต้องการและความจำเป็นจาก Source & Force ทั้ง 3 แหล่ง ได้แก่ สังคมปัจจุบัน (Contemporary Society) องค์ความรู้ (Knowledge) และผู้เรียน (Learner) แหล่งข้อมูลเหล่านี้จะนำมาวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร (Tanner & Tanner, 1995)

(1) สังคมปัจจุบัน

ในปัจจุบันการท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อการพัฒนาของประเทศไทยมาก โดยเฉพาะปัจจุบันนี้ที่มุ่งให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นสาขาหลักในการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาเพื่อเป็นรายได้ให้กับประเทศ (พีรศักดิ์ วรรณุทโรสถและคณะ, 2545) และได้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวของภาครัฐอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นและนำรายได้มาสู่ประเทศไทยจำนวนมาก การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่ได้จัดทำแผนแม่บทอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งชาติ (พ.ศ.2544-2553) โดยมีนโยบายเชิงรุกในการบริหารอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศโดยรวม และเสนอแนวทางในการสร้างเอกภาพในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวโดยระดมความร่วมมือจากภาครัฐและเอกชน การพัฒนาตามแผนแม่บทจะทำให้มีนักท่องเที่ยวโดยระดมความร่วมมือจากภาครัฐและเอกชน การพัฒนาตามแผนแม่บทจะทำให้มีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น 16.02 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2548 และ 22.46 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2553 ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นชาวอังกฤษ รองลงมาเป็นชาวเยอรมันและชาวอเมริกัน ตามลำดับ (นายชุนหเดช พรหมเศรษฐี และคณะ, 2547) จึงทำให้มีความต้องการและจำเป็นในการใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

(2) องค์ความรู้

ในด้านองค์ความรู้ทางภาษาอังกฤษ มีความจำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจถึงคุณลักษณะของภาษา ทั้งด้านความหมาย องค์ประกอบ และหน้าที่ของภาษาด้วยเพื่อที่จะได้ดำเนินการพัฒนาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2.1) ความหมายของภาษา

Block & Trager (1942 cited in Lyons, 1987) กล่าวว่า ภาษาคือ ระบบของสัญลักษณ์ทางเสียงที่ไม่ต้องมีกฎเกณฑ์ควบคุมด้วยสื่อของการปฏิสัมพันธ์ร่วมกันทางสังคม

Hall (1968 cited in Lyons, 1987) ให้ความหมายของภาษาว่า ภาษาคือ สถาบันที่ซึ่งมนุษย์ทำการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยใช้สื่อสัญลักษณ์ทางการพูด การฟังที่ไม่ต้องมีกฎเกณฑ์จนกลายเป็นนิสัย

Lyons (1987) ได้ให้ความหมายของภาษาไว้ว่า ภาษาคือ วิธีการของมนุษย์ในการที่จะสื่อสารความคิด อารมณ์และความปรารถนา โดยใช้สื่อที่เป็นระบบที่สร้างขึ้นด้วยความเต็มใจของตนเอง

Owens (1996) ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับภาษาว่า ภาษาน่าจะเป็นสิ่งที่ปรากฏให้เห็นได้ว่าเป็นชุดของกฎที่มีความคงที่และเป็นกระบวนการของการใช้และการประยุกต์ใช้ภายใต้บริบทของการสื่อสารเนื่องด้วยภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารที่ใช้ในสังคม

จากแนวความคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า ภาษาหมายถึง ระบบของการรวมสัญลักษณ์ที่เป็นพลวัตและซับซ้อน ที่ใช้กับความคิดและการสื่อสาร ภายใต้บริบทของการสื่อสารในสังคม

2.2) องค์ประกอบของภาษา

Bloom & Lahey (1978 cited in Owens, 1996) เสนอว่าองค์ประกอบเชิงหน้าที่ของภาษามี 3 องค์ประกอบ คือ

2.1) รูปแบบ ซึ่งประกอบไปด้วยระบบไวยากรณ์ (Syntax) และระบบคำ (Morphology)

2.2) เนื้อหา ซึ่งเกี่ยวกับระบบความหมาย (Semantics)

2.3) การใช้ภาษา ซึ่งเกี่ยวกับ Pragmatics

American Speech-Language-Hearing Association (1983 cited in Owens, 1996) กล่าวว่าภาษาจะเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ สังคม และบริบททางวัฒนธรรมเฉพาะแห่งซึ่งจะประกอบด้วยองค์ประกอบอย่างน้อย 5 องค์ประกอบ (Parameter) คือ ระบบเสียง (Phonology) ระบบคำ (Morphology) ระบบไวยากรณ์ (Syntax) ระบบความหมาย (Semantic) และระบบความหมายแบบองค์รวมภาษา (Pragmatic) ถ้าหากจะเรียนรู้ภาษาแล้วจำเป็นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบ ด้านร่างกาย ด้านปัญญา ด้านจิตใจ และด้านสภาวะแวดล้อมเข้ามาเกี่ยวข้องหากจะใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารให้เกิดประสิทธิภาพแล้วจำเป็นต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ เช่น กิริยาท่าทางที่ไม่ต้องใช้วาจา แรงจูงใจ และบทบาททางสังคม เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

Owens (1996) ได้เสนอองค์ประกอบของภาษาไว้ 3 องค์ประกอบ คือ 1) รูปแบบ (Form) ซึ่งประกอบด้วยระบบไวยากรณ์ (Syntax) ระบบคำ (Morphology) ระบบเสียง (Phonology) 2) เนื้อหา (Contents) ซึ่งประกอบด้วย ระบบความหมาย (Semantic) และ 3) การใช้ (User) ซึ่งประกอบด้วยระบบ Pragmatic โดยในการใช้ภาษานั้น มนุษย์ได้ให้ความหมาย (Semantic) ของความคิด โดยใช้สัญลักษณ์ เช่น เสียง คำหรือสิ่งอื่น ๆ เพื่อแทนความหมายของเหตุการณ์ สิ่งของหรือความสัมพันธ์ โดยในการสื่อสารความคิดเหล่านั้นต่อบุคคลอื่นจำเป็นต้องใช้รูปแบบที่เป็นการเฉพาะ ที่ประกอบไปด้วยหน่วยของเสียงที่เหมาะสม คำที่เรียบเรียงไว้ถูกต้องตามตำแหน่งและในคำต่าง ๆ นั้นก็มีองค์ประกอบทั้งส่วนต้นและส่วนท้ายที่ถูกต้อง เพื่อที่จะทำให้ความหมายนั้นกระจ่างชัด โดยผู้พูดใช้องค์ประกอบดังกล่าวเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์เพื่อการสื่อสารตามเป้าหมายที่ตั้งใจไว้ เช่น เพื่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การทักทายหรือการโต้ตอบต่าง ๆ

วัตถุประสงค์หนึ่งของภาษานั้น คือ การใช้สื่อสารในสังคม และภาษาที่แพร่หลายในวงกว้างก็คือ ภาษาอังกฤษ เนื่องจากเป็นภาษาที่ใช้ในแวดวงธุรกิจมากภาษาหนึ่ง ดังที่ Hutchinson & Waters (1996) ได้กล่าวถึงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษว่า นับตั้ง ค.ศ. 1945 ซึ่งเป็นช่วงที่การขยายตัวทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพาณิชย์ในระดับนานาชาติอย่างกว้างขวาง จึงทำให้มีภาวะการณ์ของโลกเผชิญปัจจัยคุกคามอยู่ ปัจจัยหลัก คือ เทคโนโลยีและการพาณิชย์ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความรวดเร็วทันใจอยู่ตลอดเวลา จึงจำเป็นต้องมีภาษาที่เป็นภาษาสากล และภาษาที่มีบทบาทที่เป็นสากลก็คือ ภาษาอังกฤษ ดังนั้น ผู้ที่ต้องการเรียนรู้ภาษาอังกฤษนั้น มิใช่เป็นการเรียนรู้เฉพาะตัวเนื้อหาภาษาอังกฤษเพื่อความเพลิดเพลิน หรือเพื่อความบันเทิงในการเรียนรู้ภาษาเท่านั้น แต่เนื่องจากเหตุผลที่ภาษาอังกฤษเป็นกุญแจสำคัญต่อระบบเงินตราระหว่างประเทศทั้งทางด้านการค้าและด้านเทคโนโลยี ต่อมาในช่วงวิกฤตน้ำมันของโลก ในตอนต้นของทศวรรษ 1970 ซึ่งทำให้เกิดการลงทุนและมีผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ เดินทางไปดำเนินธุรกิจในประเทศต่าง ๆ ที่ผลิตน้ำมัน ยิ่งทำให้ภาษาอังกฤษเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการติดต่อธุรกิจและการค้า แต่เนื่องจากด้วยข้อจำกัดของเวลาและเงินตราจึงทำให้มีความต้องการที่จะใช้ทรัพยากรดังกล่าวให้คุ้มค่าที่สุด จึงทำให้เกิดการพัฒนาหลักสูตรที่มีเป้าประสงค์ชัดเจนเฉพาะด้าน เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าสูงสุด ตรงตามวัตถุประสงค์ของตลาด ดังกล่าว ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิดหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ (English for Specific Purpose)

3) ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว

ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ Hutchinson & Waters (1996) ได้แบ่งการสอนภาษาอังกฤษออกเป็นสาขาย่อย ได้แก่ ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาแม่ (English as a Mother Tongue) ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาที่สอง (English as a Second Language) และฐานะภาษาที่สอง และภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศนั้นอาจมีลักษณะวิธีการคล้ายคลึงกัน โดยในภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศนั้นแบ่งออกได้เป็น สองสาขา คือ ภาษาอังกฤษทั่วไป (General English) เช่น ภาษาอังกฤษในชั้นเรียนทั่วไปทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา และในหลักสูตรผู้ใหญ่ทั่วไป และอีกสาขาหนึ่ง คือ ภาษาอังกฤษสำหรับจุดมุ่งหมายเฉพาะ (English for Specific Purpose) (ดังแสดงในภาพที่ 1)

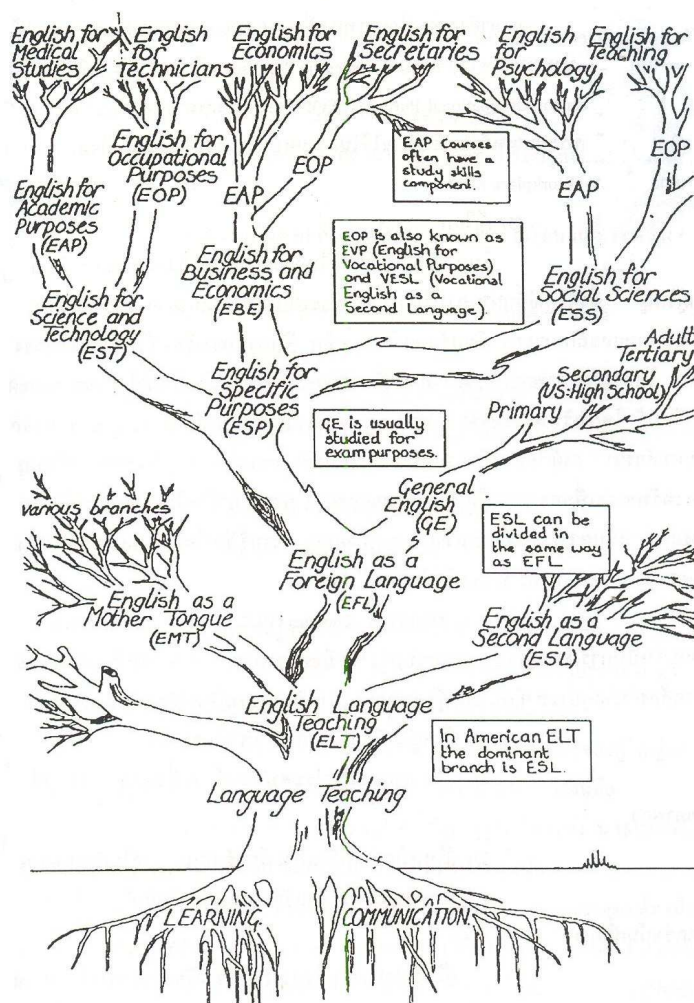

Figure .. The tree of ELT

ภาพที่ 1 แสดงแผนภูมิต้นไม้ในการสอนภาษาอังกฤษ

Hutchinson & Waters (1996) ได้ให้ความหมายของ ESP ว่าเป็นแนวทางการสอนภาษาที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเกี่ยวกับเนื้อหาและวิธีการตั้งอยู่บนเหตุผลของผู้เรียนในการเรียนรู้

Dudley-Evans (1997) กล่าวว่า ESP เป็นแนวทางในการสอนภาษาที่ตรงตามความรู้ของผู้เรียน ใช้ประโยชน์จากวิธีการและกิจกรรมการสอนที่ตรงกับหลักการในแนวทางของตนเอง ตลอดจนเน้นที่ภาษา (Language-Centered Approach) ทั้งในด้านไวยากรณ์และทักษะทางภาษา

ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว (English for Tourism) ถือได้ว่าเป็นภาษาอังกฤษที่มีจุดมุ่งหมายเฉพาะ (English for Specific Purpose หรือ ESP) ที่มุ่งเน้นเพื่อการอาชีพเฉพาะด้าน (English for Occupational Purpose (EOP) ตามความหมายของ Hutchinson & Waters (1996) บางครั้งในประเทศ

สหรัฐอเมริกาอาจใช้ในความหมายว่า ภาษาอังกฤษที่มีจุดมุ่งหมายเฉพาะในสถานที่ทำงาน (Workplace ESP)

3. การท่องเที่ยวของจังหวัดกาฬสินธุ์

3.1 สภาพทั่วไปของจังหวัดกาฬสินธุ์

1. ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดกาฬสินธุ์ตั้งอยู่บริเวณตอนกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างเส้นรุ้งที่ 16-17 องศาเหนือและเส้นแวงที่ 103-104 องศาตะวันตก ห่างจากกรุงเทพฯ โดยทางรถยนต์ประมาณ 559 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 6,947 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 4.3 ล้านไร่ เทียบเท่ากับร้อยละ 4.5 ของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กาฬสินธุ์แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 14 อำเภอ 4 กิ่ง คือ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอยางตลาด อำเภอกมลาไสย อำเภอสหัสขันธ์ อำเภอสมเด็จ อำเภอกุฉินารายณ์ อำเภอท่าคันโท อำเภอเขาวง อำเภอห้วยเม็ก อำเภอคำม่วง อำเภอหนองกุงศรี อำเภอนามน อำเภอห้วยผึ้ง อำเภอร่องคำ กิ่งอำเภอสามชัย กิ่งอำเภอดอนจาน กิ่งอำเภอนาคู กิ่งอำเภอฆ้องชัย มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย , 2544)

1.1 ทิศเหนือ จดจังหวัดอุดรธานี จังหวัดสกลนครและจังหวัดนครพนม

1.2 ทิศใต้ จดจังหวัดร้อยเอ็ดและจังหวัดมหาสารคาม

1.3 ทิศตะวันออก จดจังหวัดร้อยเอ็ดและจังหวัดนครพนม

1.4 ทิศตะวันตก จดจังหวัดมหาสารคาม จังหวัดขอนแก่นและจังหวัดอุดรธานี

2. สภาพภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศของจังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วยป่าไม้ เทือกเขาและเนินเขา พื้นที่ราบสำหรับใช้ในการเกษตรมีน้อยมากสภาพพื้นที่ของจังหวัดแบ่งออกได้ 3 ตอน

2.1 ลักษณะพื้นที่ตอนบนประกอบด้วย 3 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ ได้แก่ อำเภอท่าคันโท อำเภอคำม่วง อำเภอเขาวง กิ่งอำเภอนาคู กิ่งอำเภอสามชัย มีพื้นที่รวม 1,974 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 28.3 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด บริเวณของเทือกเขาภูพานมีภูเขาสลับซับซ้อนและมีที่ราบในระหว่างหุบเขาสลับกับป่าทึบ บริเวณนี้เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่สำคัญได้แก่ ลำน้ำปาวและลำน้ำพาน

2.2 ลักษณะพื้นที่ตอนกลาง ประกอบด้วย 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอหนองกุงศรี อำเภอสหัสขันธ์ อำเภอสมเด็จ อำเภอกุฉินารายณ์ อำเภอห้วยเม็ก อำเภอนามน อำเภอห้วยผึ้ง มีพื้นที่รวม 2,966 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 42.6 ของพื้นที่ทั้งจังหวัดมีพื้นที่เป็นเนินเขาสลับป่าโปร่งและทุ่งราบ

2.3 ลักษณะพื้นที่ตอนล่าง ประกอบด้วย 4 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอยางตลาด อำเภอกมลาไสย อำเภอร่องคำ กิ่งอำเภอดอนจาน และกิ่งอำเภอฆ้องชัย มีพื้นที่รวม

2,024 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 29.1 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด สภาพพื้นที่เป็นที่ราบต่ำ มีบึงและหนองน้ำ เป็นแหล่งเพาะปลูกที่สำคัญของจังหวัด ซึ่งเป็นบริเวณที่ได้รับน้ำจากโครงการชลประทานลำปาวและจากลำน้ำชี

3. ภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศของจังหวัดกาฬสินธุ์โดยทั่วไป ฝนตกเฉลี่ย 1,260.9 มม./ปี อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด 5.5 องศาเซลเซียส และสูงสุด 40.1 องศาเซลเซียส ประกอบด้วย 3 ฤดูคือ ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ไปจนถึงเดือนพฤษภาคม อากาศจะร้อนจัดในช่วงเดือนเมษายน ฤดูฝนจะเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมไปจนถึงเดือนตุลาคม โดยจะมีฝนตกชุกในเดือนกันยายน ฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคมไปจนถึงเดือนกุมภาพันธ์ สภาพอากาศโดยทั่วไปจะหนาวเย็น และจะหนาวจัดในช่วงเดือนธันวาคมถึงเดือนมกราคม

3.2 แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดกาฬสินธุ์

แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดกาฬสินธุ์มีอยู่ในทุกรูปแบบทั้งแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์โบราณคดีและแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ซึ่งได้รวบรวมเอาวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยและกิจกรรมการผลิตสินค้าพื้นเมืองเข้าไว้ด้วย แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญมีดังนี้ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย , 2544)

1. อนุสาวรีย์พระยาขันสุนทร (ท้าวโสมพะมิตร) อยู่หน้าที่ว่าการไปรษณีย์โทรเลข อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ เป็นอนุสาวรีย์เจ้าเมืองคนแรกของกาฬสินธุ์หล่อด้วยทองสัมฤทธิ์
2. เขื่อนลำปาว ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองบนเส้นทางกาฬสินธุ์-มหาสารคาม เป็นเขื่อนดินที่ยาวที่สุด สูงจากท้องน้ำ 33 เมตร กั้นลำปาวและห้วยยางที่บ้านหนองสองห้อง เป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่เก็บน้ำได้ 1,430 ล้านลูกบาศก์เมตร มีธรรมชาติที่สวยงามมาก
3. เมืองฟ้าแดดสูงยาง ตั้งอยู่ที่บ้านเสมา อำเภอกมลาไสย เป็นเมืองโบราณที่มีซากอิฐปนดินเป็นขอบคูเมืองสองชั้น ผังเมืองเป็นรูปไข่ทวารวดี ขุดพบพระพิมพ์ดินเผาและใบเสมา ทั้งที่จมน้ำและปักเป็นแนวอยู่มากมาย มีลวดลายแกะสลักที่งดงาม และยังพบโบราณวัตถุที่สามารถ ประมาณอายุเมืองได้ราว พ.ศ. 1300-1600
4. พุทธสถานภูสิงห์ ตั้งอยู่บนยอดเขาภูสิงห์ อำเภอสหัสขันธ์ ซึ่งเป็นที่ราบขนาดใหญ่ประดิษฐานพระบรมภูมิปาโล พระพุทธรูปปางมารวิชัยขนาดใหญ่ที่งดงาม ล้อมรอบด้วยธรรมชาติที่ร่มรื่นมองเห็นทิวทัศน์ที่สวยงามของเขื่อนลำปาว
5. ภูคุ้มข้าว แหล่งไดโนเสาร์สัตว์โลกล้านปี ณ วัดป่าสักกะวัน ตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ อยู่ใกล้เคียงกับภูสิงห์มีลักษณะรูปทรงใกล้เคียงกับภูเขไฟฟูยามาในประเทศญี่ปุ่น ได้ค้นพบซากฟอสซิล

ไดโนเสาร์ซอโรพอดส์ (Sauropods) ชนิดกินพืช 2 ตัว ซึ่งอยู่ในยุคจูราสสิก เป็นไดโนเสาร์ชนิดคอยาวหางยาว มี 4 ขา และเป็นไดโนเสาร์ขนาดใหญ่ที่สุด

6. ภูผาผึ้ง-ถ้ำฝ่ามือแดง เป็นแหล่งท่องเที่ยวบนภูผาผึ้งที่ตั้งอยู่ที่บ้านกุดหว้า อำเภอภูผามาศ เป็นหน้าผาสูงประมาณ 400 เมตร ในอดีตเคยมีผึ้งมาทำรังเกาะอยู่เต็มหน้าผา แต่ปัจจุบันเหลือเพียงร่องรอยไว้ให้ดูเท่านั้น ถ้ำฝ่ามือแดงลักษณะของถ้ำเป็นหน้าผาที่เว้าเข้าไป คล้ายวงเล็บมีรอยมือสีแดงจางๆ ประทับอยู่บนผนังและเพดานถ้ำ ค้นพบครั้งแรกนับร้อยฝ่ามือได้ 147 รอย ซึ่งรูปรอยของฝ่ามือดังกล่าวจางลงตามกาลเวลา รวมทั้งมีผู้พยายามใช้ตะปูสกัดรอยฝ่ามือออกจากผนังถ้ำ จึงปรากฏรอยกะเทาะอยู่ทั่วไป

7. หมู่บ้านวัฒนธรรมผู้ไทบ้านโคกโก่ง ตำบลกุดหว้า อำเภอภูผามาศ เป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยเริ่มรับนักท่องเที่ยวพักผ่อนตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2541 นักท่องเที่ยวที่มาพักผ่อนจะได้เรียนรู้วิถีชีวิตชาวผู้ไท ซึ่งเป็นกลุ่มชนหนึ่งที่อพยพมาจากเมืงน้ำน้อยอ้อยหนูในแคว้นสิบสองผู้ไท เป็นกลุ่มชนที่มีวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

8. น้ำตกตาดสูงและน้ำตกตาดยาว อยู่ห่างจากวนอุทยานภูผาแว้ว ประมาณ 4 กิโลเมตร บริเวณน้ำตกตาดสูงเป็นลานหิน น้ำไหลลดหลั่นกันไป เมื่อถึงฤดูฝนจะมีความงดงามมากและเมื่อเดินตามเส้นทางเดินเท้าเข้าไปอีกประมาณ 100 เมตร จะถึงน้ำตกตาดยาวซึ่งมีลานหินขนาดกว้าง

3.3 ความสำคัญของการท่องเที่ยว

3.3.1 ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจประเทศไทย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย , 2544)

1. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศเป็นจำนวนมาก รายได้จากต่างประเทศช่วยลดการขาดดุลการค้าได้อีกทางหนึ่ง

2. รายได้จากการท่องเที่ยวจะมีผลทวีคูณในการสร้างรายได้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้ผลผลิตส่วนรวมของประเทศมีค่าทวีกว่า 2 เท่าตัว

3. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการหมุนเวียนและการกระจายรายได้สู่ภูมิภาค เมื่อเกิดการเดินทางท่องเที่ยวในชนบท การพัฒนาความเจริญก็จะไปถึงภูมิกษณนั้น ๆ ก่อให้เกิดการสร้างสรรคสิ่งใหม่ในท้องถิ่น เช่น โรงแรม ร้านค้า ภัตตาคาร สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีผู้ลงทุนในหลาย ๆ รูปแบบ ทำให้เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพอย่างกว้างขวาง เป็นการกระจายรายได้สู่ประชาชนอย่างแท้จริง

4. การท่องเที่ยวมีบทบาทในการกระตุ้นให้เกิดการผลิตและการนำเอาทรัพยากรของประเทศ โดยเฉพาะในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในรูปแบบการผลิตสินค้าพื้นเมืองและสินค้าของที่ระลึก ตลอดจนการบริการในท้องถิ่นนั้น ๆ

5. การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่สิ้นเปลืองวัตถุดิบ ผลผลิตขายได้ตลอดเวลาแต่ความเหมาะสมและความสามารถของผู้ขาย

6. การท่องเที่ยวช่วยกระตุ้นให้เกิดการผลิตหมุนเวียนเป็นวงจรภายในประเทศทำให้เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพของประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นการลดการว่างงานลงประชากรมีรายได้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้รัฐได้รับรายได้ในรูปแบบของภาษีอากรประเภทต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

3.3.2 ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อสังคม

1. การท่องเที่ยวมีส่วนช่วยในการส่งเสริมความสัมพันธ์ของมนุษยชาติก่อให้เกิดสันติภาพ ความเป็นมิตร และความเข้าใจอันดีระหว่างเจ้าบ้านกับผู้มาเยือน

2. การท่องเที่ยวมีบทบาทในการสร้างสรรค์พัฒนาความเจริญทางสังคมให้แก่ท้องถิ่น ทำให้มีการก่อสร้างสิ่งใหม่ ๆ มีการลงทุนด้านการผลิตเพื่อรองรับการบริการแก่ผู้มาเยือนทำให้ประชาชนมีรายได้มีงานทำ

3. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการอนุรักษ์ฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ ความสำนึกและความตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมตลอดจนการรักษาเอกลักษณ์ของชาติ ก่อให้เกิดความหวงแหนรักผืนแผ่นดินที่ตนอาศัยอยู่

4. การท่องเที่ยวช่วยขจัดปัญหาความแตกต่างระหว่างเมืองกับชนบท ช่วยขจัดปัญหาการหลังไหลและการเคลื่อนย้ายเข้าไปหางานทำหรือเสี่ยงโชคในเมืองของประชาชนในชนบท

5. การท่องเที่ยวทำให้ประชาชนในชนบทรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์รู้จักใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมาผลิตและประดิษฐ์สิ่งของใช้ในรูปของสินค้าพื้นเมือง และของที่ระลึกไว้สำหรับขายแก่ผู้มาเยือน เป็นการหารายได้จุนเจือครอบครัวเพิ่มขึ้น

3.4 การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

จำไพพรรณ แก้วสุริยะ (2544) เป้าหมายหลักของการพัฒนาและการจัดการสิ่งแวดล้อม คือ ความยั่งยืนยาวนาน (Sustainability) โดยการพัฒนาแบบยั่งยืนนั้นจะอยู่ภายใต้การนำเอาทรัพยากรทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นธรรมชาติ มนุษย์ การเงิน และกายภาพ มาจัดการเพื่อก่อให้เกิดความมั่นคง ความกินดีอยู่ดี และความสุขสมบูรณ์ที่เพิ่มขึ้น การพัฒนาแบบยั่งยืนจึงขึ้นอยู่กับการจัดการทางสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องและเหมาะสม หรือการพัฒนาที่อยู่ภายใต้ขีดจำกัดทางนิเวศ ซึ่งครอบคลุมถึงการพัฒนาการการท่องเที่ยวด้วยความหมายอย่างละเอียด การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนเป็นแนวโน้มที่ผสมผสานระหว่างการท่องเที่ยวกับการอนุรักษ์ ซึ่งเกิดจากการเปลี่ยนแปลงวิธีการใช้เวลาว่างในการเดินทางท่องเที่ยวโดยมีแนวโน้มว่าต้องการท่องเที่ยวแบบผจญภัยเข้าไปมีส่วนร่วมและสัมผัสกับธรรมชาติอย่างแท้จริง ต้องการที่จะศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับสถานที่ที่ไปเยือนสำหรับแนวโน้มเรื่องการอนุรักษ์ เกิดจากการที่ประชากร

เพิ่มขึ้นและภาวะเศรษฐกิจถดถอย กิจกรรมการพัฒนาต่าง ๆ เกิดขึ้นภายในและบริเวณรอบ ๆ พื้นที่อนุรักษ์ ซึ่งส่วนใหญ่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศจึงได้มีการพยายามผสมผสานเรื่องการอนุรักษ์เข้ากับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ โดยการใช้ประโยชน์พื้นที่อนุรักษ์ที่จัดตั้งขึ้นมา และที่กำลังประกาศจัดตั้งขึ้นใหม่ให้เป็นแหล่งพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมควบคู่ไปกับการสงวนรักษาระบบนิเวศตามธรรมชาติ โดยการส่งเสริมเรื่องการท่องเที่ยวในบริเวณพื้นที่นั้น

ท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism) หมายถึง การพัฒนาการท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยมีการปกป้องและสงวนรักษาโอกาสต่าง ๆ ของอนุชนรุ่นหลังด้วย การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนเป็นการจัดการทรัพยากรเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคมและความงามทางสุนทรียภาพ ในขณะเดียวกันก็สามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและระบบนิเวศเพื่อการอนุรักษ์ เช่น อุทยานแห่งชาติ เป็นต้น

3.5 หลักการของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

1. การอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างพอดี ทั้งที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ สังคมและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญและเป็นแนวทางการทำธุรกิจในระยะยาว
2. การลดการบริโภคที่มากเกินไปและลดปริมาณของเสีย เพื่อหลีกเลี่ยงค่าใช้จ่ายในการทำนุบำรุงสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลายในระยะยาวและเป็นการเพิ่มคุณภาพของการท่องเที่ยวด้วย
3. การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งมีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวในระยะยาวและช่วยขยายฐานของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
4. การประสานการพัฒนาการท่องเที่ยวเข้ากับกรอบแผนกลยุทธ์การพัฒนาแห่งชาติ การพัฒนาท้องถิ่นและการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จะช่วยขยายศักยภาพการท่องเที่ยวในระยะยาว
5. การท่องเที่ยวที่รองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น โดยพิจารณาด้านราคาและคุณค่าของสิ่งแวดล้อม ซึ่งไม่เพียงแต่ทำให้เกิดการประหยัด แต่ยังป้องกันสิ่งแวดล้อมไม่ให้ถูกทำลาย
6. การมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ของท้องถิ่นในสาขาการท่องเที่ยว ไม่เพียงแต่จะสร้างผลตอบแทนแก่ประชากรและสิ่งแวดล้อมโดยรวม แต่ยังช่วยยกระดับคุณภาพการจัดการการท่องเที่ยวด้วย
7. การปรึกษาหารือกันอย่างสม่ำเสมอระหว่างผู้ประกอบการ ประชาชนท้องถิ่น องค์กรและสถาบันที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีความจำเป็นในการที่จะร่วมงานไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งร่วมแก้ปัญหาและลดข้อขัดแย้งในผลประโยชน์ที่แตกต่างกัน
8. การฝึกอบรมบุคลากร โดยสอดแทรกความคิดและวิธีปฏิบัติในการพัฒนาแบบยั่งยืนต่อบุคลากรในท้องถิ่นทุกระดับ จะช่วยยกระดับของการบริการการท่องเที่ยว

9. การตลาดที่จัดเตรียมข้อมูลข่าวสารอย่างครบครัน จะทำให้นักท่องเที่ยวเข้าใจและเคารพในสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สังคมและวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยวและจะช่วยยกระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

10. การวิจัยและติดตามตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต่อการช่วยแก้ปัญหาและเพิ่มผลประโยชน์ต่อแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวและนักลงทุน

3.6 แนวคิดเกี่ยวกับธุรกิจการท่องเที่ยว

3.6.1 ความหมายของการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเป็นการนันทนาการ (Recreation) รูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นระหว่างเวลาว่างที่มีการเดินทางเข้ามาเกี่ยวข้องโดยเป็นการเดินทางจากที่หนึ่งที่มีจุดหมายถึงที่อยู่อาศัย ไปยังอีกที่หนึ่งถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม โดยมีแรงกระตุ้นจากความต้องการในด้านกายภาพ ด้านวัฒนธรรม ด้านการปฏิสัมพันธ์และด้านสถานะ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวเป็นคำที่ครอบคลุมทั้งกระบวนการท่องเที่ยว

สรุปได้ว่า การท่องเที่ยว (Tourism) หมายถึง ผลรวมของปรากฏการณ์ต่าง ๆ และความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องอยู่ในกิจกรรมหรือกระบวนการในการดึงดูด โดยทำให้การต้อนรับที่อบอุ่นเปี่ยมไมตรีจิตแก่นักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย , 2544)

3.6.2 ความหมายของนักท่องเที่ยว ความหมายและจำแนกประเภทของนักท่องเที่ยวไว้ดังนี้ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย , 2544)

1. นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ คือ บุคคลที่มีได้พำนักอาศัยถาวรในราชอาณาจักรไทย เดินทางเข้ามาเพื่อการพักผ่อน การเยี่ยมเยียนญาติมิตร การศึกษาหาความรู้ การกีฬา การศาสนา ติดต่อธุรกิจหรือประกอบภารกิจใด ๆ แต่ทั้งนี้ต้องไม่ได้รับค่าจ้างในการประกอบภารกิจนั้นจากผู้ใดในประเทศไทย

2. นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่ค้างคืนคือ นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทย แต่ครั้งอย่างน้อย 1 คืน แต่ไม่เกิน 60 วัน

3. นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่ไม่ค้างคืน คือ นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทยแต่ครั้ง โดยมิได้ค้างคืน

4. นักท่องเที่ยวภายในประเทศ คือ บุคคลทุกสัญชาติที่มีที่พำนักถาวรอยู่ในประเทศไทย และเดินทางไปยังสถานที่หนึ่งซึ่งไม่ใช่ถิ่นที่อยู่ประจำของตน เพื่อการพักผ่อน การศึกษาหาความรู้ การกีฬา การศาสนา การประชุมสัมมนาการติดต่อธุรกิจหรือประกอบกิจการใด ๆ ทั้งนี้ต้องมีได้ค่าจ้างในการประกอบภารกิจนั้นจากผู้ใด

5. นักท่องเที่ยวภายในประเทศต่างคืน คือ นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ไปต่างคืนนอกที่พำนักอาศัยปัจจุบันแต่ครั้งอย่างน้อย 1 คืน

6. นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ไม่ต่างคืน คือ นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่มีได้พักต่างคืนนอกที่พำนักอาศัยปัจจุบัน

3.6.3 ทรัพยากรการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2529) ได้จำแนกทรัพยากรการท่องเที่ยวไว้ 3 ประเภท คือ

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ หมายถึง สภาพทางกายภาพของธรรมชาติที่มีความสวยงามหรือน่าสนใจ เช่น ภูเขา น้ำตก ลำธาร ทะเลสาบ ทะเลทราย ทะเลเกาะแก่งต่าง ๆ เป็นต้น

2. ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ โบราณสถานและศาสนา หมายถึง สิ่งที่มีมนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นตามวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ของมนุษย์ ทั้งที่เป็นมรดกในอดีตและสร้างขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งมีลักษณะเป็นวัตถุ พื้นที่หรือสิ่งก่อสร้าง แต่มีผลดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว เช่น อุทยานสถาน เมืองโบราณ ศาสนสถาน พระราชวังโบราณ วัตถุสถาน พิพิธภัณฑสถาน เป็นต้น

3. ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรม หมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคม และการประพฤติปฏิบัติที่ยึดถือสืบต่อกันมา ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผลต่อการดึงดูดในทางการท่องเที่ยว เช่น สภาพชีวิตริมแม่น้ำลำคลอง เรือนแพ หมู่บ้านชาวเขา ศูนย์วัฒนธรรม สวนสนุก งานเทศกาล ประเพณีต่าง ๆ การแข่งขันเรือยาว การฟ้อนรำ ศิลปะการแสดง เป็นต้น

3.7 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

1. การท่องเที่ยวเป็นกระบวนการทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีองค์ประกอบหลัก 3 ด้าน คือ ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว (Tourism Resource) บริการการท่องเที่ยว (Tourism Service) และตลาดการท่องเที่ยว (Tourism Market or Tourist) แต่ละองค์ประกอบมีองค์ประกอบย่อย ๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน เป็นเหตุและผลซึ่งกันและกัน ความแตกต่างของแต่ละรูปแบบการท่องเที่ยวจึงอยู่ที่ความแตกต่างในองค์ประกอบย่อยและความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นนั่นเอง

2. ความสัมพันธ์ระหว่างระบบย่อยทั้ง 3 เกิดขึ้นเมื่อนักท่องเที่ยวได้ไปใช้ประโยชน์จากทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการหรือทัศนศึกษา ซึ่งอาจจะเป็นการใช้ประโยชน์โดยตรงและจากการบริการที่เกี่ยวข้อง โดยปกติทรัพยากรการท่องเที่ยวเป็นทรัพยากรที่ใช้ไม่มีวันหมด เพราะรูปแบบการใช้มักเป็นการสัมผัสแต่ภายนอกโดยไม่มีการเคลื่อนย้ายทรัพยากรใด ๆ หรืออาจมีการชดเชยได้ตลอดเวลา อย่างไรก็ตาม ในการท่องเที่ยวที่เป็นจริงนั้น การใช้ประโยชน์ของทรัพยากรมักมีการแปรรูปทรัพยากร และอาจไม่มี

การคำนึงถึงการสูญเสีย หรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับระบบย่อยต่าง ๆ รวมทั้งผลต่อสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ในทางกลับกันสิ่งแวดล้อมที่เป็นระบบอื่น ๆ เช่น ระบบชุมชน ระบบอุตสาหกรรม ฯลฯ อาจมีผลกระทบมาสู่ระบบท่องเที่ยวด้วย ดังนั้น การท่องเที่ยวที่ขาดระบบการจัดการที่ดีเข้ามาเกี่ยวข้อง จึงเป็นการท่องเที่ยวที่ไม่ประสบความสำเร็จที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอีกหลายประการ เช่น สภาพกายภาพและระบบนิเวศสิ่งแวดล้อม โครงสร้างพื้นฐานเศรษฐกิจและการลงทุน สังคมและวัฒนธรรม องค์กรและกฎหมาย เป็นต้น

3. แหล่งท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวเป็นทรัพยากรที่สำคัญ จัดเป็นอุปทานการท่องเที่ยว (Tourism Supply) ได้จัดหมวดหมู่ของแหล่งท่องเที่ยวเป็น 5 ประเภท คือ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (Cultural Attractions) แหล่งท่องเที่ยวซึ่งแสดงออกถึงประเพณีต่าง ๆ (Traditional Attractions) แหล่งท่องเที่ยวซึ่งแสดงถึงความงดงามในรูปแบบต่าง ๆ ของภูมิประเทศ (Scenic Attractions) แหล่งท่องเที่ยวประเภทที่ให้ความบันเทิง (Entertainment Attractions) แหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่มีลักษณะเฉพาะตัว (Other Attractions)

จะเห็นได้ว่า แนวความคิดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน มุ่งเน้นให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยรวมปรับสภาพการจัดการเพื่อเข้าสู่ยุคใหม่ของกระแสโลกที่เปลี่ยนไป (Paradigm Shift) ที่เปลี่ยนจากสังคมบริโภคนิยมสู่ยุคสมัยสังคมนิยม ดังนั้นขอบเขตของการพัฒนาจึงครอบคลุมทุกองค์ประกอบทุกส่วนของการท่องเที่ยว หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งหมดต้องมุ่งสู่ความยั่งยืน

กล่าวโดยสรุปกิจกรรมการท่องเที่ยวจะต้องสามารถดำรงอยู่ได้ มีนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมเยื่อนอย่างสม่ำเสมอ ทรัพยากรท่องเที่ยวยังคงรักษาความดึงดูดใจไว้ได้ไม่เสื่อมคลาย กิจกรรมการบริการมีกำไร แม้ต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการให้บริการอยู่เสมอผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม จะต้องไม่มีหรือมีน้อยที่สุด มีแต่การจัดการอย่างยั่งยืนเท่านั้น จึงจะสามารถคงความยั่งยืนของการท่องเที่ยวไว้ได้ หลักการพื้นฐานของความยั่งยืน จะต้องได้รับการปฏิบัติโดยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทั้งหมด ไม่จำเพาะแต่การท่องเที่ยวเฉพาะอย่าง การท่องเที่ยวขนาดเล็ก การท่องเที่ยวราคาแพงหรือการท่องเที่ยวของกลุ่มตลาดบนเท่านั้น หากยังรวมถึงการท่องเที่ยวคณะใหญ่ด้วย

3.8 ปัจจัยที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยว

ปัจจัยที่ทำให้บุคคลตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวประกอบด้วย

1. เงินหรือค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นสิ่งแรกที่ผู้เดินทางท่องเที่ยวจะต้องคิดทันที เพราะการเดินทางท่องเที่ยวไม่ว่าจะใกล้หรือไกลจำเป็นต้องมีเงิน หรืองบประมาณเพื่อใช้จ่ายในด้านต่าง ๆ เช่น ค่าพาหนะ ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าบริการสำหรับสิ่งอำนวยความสะดวกและการใช้จ่ายซื้อของ

2. เวลา เป็นสิ่งที่มีความหมายสำคัญสำหรับผู้เดินทางท่องเที่ยว แต่ละบุคคลย่อมอยู่ในสถานภาพทางการประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน บางคนอาจใช้เวลาในวันหยุดสุดสัปดาห์เพื่อการท่องเที่ยว แต่บางคนอาจจะต้องรอนจนกระทั่งวันปิดภาคเรียน หรือบางคนอาจใช้เวลาหลังช่วงชีวิตทำงานเพื่อการท่องเที่ยว เป็นต้น

3. ความตั้งใจที่จะไป บัณฑิตนี้เกิดจากเหตุผล และความรู้สึกรักนึกคิดส่วนตัวอย่างแท้จริงการมีเงินและมีเวลา คงไม่สามารถกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวได้ ถ้าไม่ตั้งใจที่จะไป นักท่องเที่ยวแต่ละคน มีความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้งเหมือนกัน ทั้งนี้ความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยว การเก็บรวบรวมข้อมูลการท่องเที่ยว การเสริมสร้างทัศนคติที่ดีให้เห็นคุณค่าของการท่องเที่ยว บัณฑิตทางสังคม เศรษฐกิจ เสถียรภาพทางการเมือง ฤดูกาล สิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย และภาพพจน์ทางการท่องเที่ยว เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ทำให้ความตั้งใจที่จะเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงได้อยู่ตลอดเวลา

4. งานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งในและต่างประเทศ

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าพบว่า มีการศึกษาการพัฒนาศักยภาพในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสาร ดังนี้

นันทวัน ชุมตันติ (2533) ได้ทำการวิเคราะห์ความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกองงาน วิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุขกลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2533 ที่เรียนตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตเน้นชุมชน ในวิทยาลัยพยาบาล กองงานวิทยาลัยพยาบาล ผลการวิจัยปรากฏว่า นักศึกษามีความเห็นที่ ความสามารถทางภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ และที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไปมีความสำคัญมาก ส่วนระดับความสามารถด้านภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสูงกว่าในเรื่องทั่วไป แต่มีความต้องการการฟังการพูดและการเขียน เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปมากกว่าที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพในด้านการเรียนการสอน นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ต้องการให้เนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ เกี่ยวข้องกับเนื้อหาทางการแพทย์และพยาบาล และนักศึกษาต้องการเรียนภาษาอังกฤษ 1 (การอ่านและการสนทนา) ในชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 และต้องการเรียนภาษาอังกฤษ 2 (การเขียน) ในชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ส่วนในด้าน ความจำเป็น นักศึกษาร้อยละ 99.52 เห็นความจำเป็นของวิชาภาษาอังกฤษต่อวิชาชีพพยาบาล และนักศึกษาร้อยละ 84.82 มุ่งหวังที่จะนำภาษาอังกฤษไปใช้ในชีวิตประจำวันและวิชาชีพพยาบาล

สุจิตา สังฆรักษาสัตย์ (2543) ได้พัฒนาหลักสูตรภาคทศกัณฐ์น้อยนำเที่ยวเขตดุสิต ในกลุ่มภาระงานและพื้นฐานอาชีพ สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยนำผลการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น ขั้นที่ 2 พัฒนา

หลักสูตร ซึ่งมีขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตร 7 ขั้นตอนได้แก่ 1) ศึกษาท้องถิ่นและให้คนท้องถิ่นระบุความต้องการเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกในเขตอุตสาหกรรม กำหนดจุดมุ่งหมายและโครงสร้างของเวลาเรียนของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นเขตอุตสาหกรรม 3 การสร้างเนื้อหา 4 การเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนและจัดลำดับขั้นตอนกิจกรรม 5 การประเมินความสมบูรณ์ของหลักสูตร 6 การทดลองใช้หลักสูตร 7 การประเมินหลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า 1 ผลของการสำรวจความต้องการกับสถานที่ท่องเที่ยวในเขตอุตสาหกรรมได้แก่ พระที่นั่งวิมานเมฆ พระที่นั่งอภิเชษฐดุสิต วัดเบญจมบพิตร สวนสัตว์ดุสิตและพิพิธภัณฑ์รถม้า ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกได้แก่ ดอกไม้ประดิษฐ์ เครื่องเบญจรงค์ เครื่องแก้วกรอบรูปทำจากผ้าไหมและโปสการ์ดรูปพระที่นั่งวิมานเมฆ ขั้นที่ 2 ผลการนำหลักสูตรไปใช้ ผู้เรียน 30 คน มีค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินผลที่กำหนดไว้คือ ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็มทั้ง 3 ภาคความรู้

สุสิทธิ์ เพียรช่าง (2544) ได้ศึกษาผลการฝึกอบรมครู เรื่องการสอนทักษะการพูดโดยใช้กิจกรรมภาษาเพื่อการสื่อสาร ของครูสอนภาษาอังกฤษ โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์พบว่า ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ ในการสอนทักษะการพูด โดยใช้กิจกรรมภาษาเพื่อการสื่อสารเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถสร้าง และจัดกิจกรรมการพูด อย่างมีประสิทธิภาพ ในระดับมาก

เพ็ญแข วงษ์สุริยา (2546) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้สถานการณ์จริง ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีวิทยาสถิตสกลนครพบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาความสามารถในการ ฟัง พูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้สถานการณ์จริงมีความสามารถเพิ่มขึ้น จากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ภัทรี รัตนมณฑล (2545) ศึกษาวิจัย เรื่อง การใช้ภาษาอังกฤษของพนักงานไทยต่อการปฏิบัติงานในบริษัทต่างชาติ: กรณีศึกษาบริษัท อีทีเอ (ประเทศไทย) จำกัด พบว่า พนักงานไทยใช้รูปแบบการใช้ภาษาอังกฤษโดยการใช้คอมพิวเตอร์ในหน่วยงานอยู่ในระดับมาก จุดประสงค์ของพนักงานไทยในการใช้ภาษาอังกฤษนั้นเพื่ออ่านเอกสารข้อมูลในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ในด้านการฝึกอบรมภาษาอังกฤษภายในบริษัทพนักงานไทยเห็นว่าควรจัดให้มีการฝึกอบรมหลังเลิกงานอยู่ในระดับมาก และต้องการปรับปรุงทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในด้านการพูด ฟัง แผล เขียนและอ่าน ตามลำดับ จากการศึกษาวิจัยที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบ จุดประสงค์ การฝึกอบรม และความต้องการปรับปรุงการใช้ภาษาอังกฤษของพนักงานไทยในบริษัทต่างชาติ จำแนกตามระดับการศึกษา อายุงานและตำแหน่งงาน พบว่า รูปแบบการใช้ภาษาอังกฤษ การฝึกอบรม และความต้องการการปรับปรุงภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษา

ของพนักงานไทยในบริษัทต่างชาติ และยังพบอีกว่า การฝึกอบรมมีความสัมพันธ์กับตำแหน่งงานของพนักงานไทยในบริษัทต่างชาติ

ภาวิณี บุญทา (2545) ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาการพัฒนาหลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน): กรณีศึกษาโรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย พบว่า การจัดทำหลักสูตรโรงเรียนมีการจัดตั้งโครงการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน โดยมอบให้ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำหลักสูตร มีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน กำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร เน้นการเรียนภาษาเพื่อการสื่อสารและการประกอบวิชาชีพ กำหนดเนื้อหาสาระและกิจกรรม จัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอนมีเกณฑ์ในการกำหนดวิธีวัดและประเมินผลทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ครูผู้สอนวัดผลโดยเน้นการวัดผลตามสภาพจริง การใช้หลักสูตรในด้านการบริหารหลักสูตร มีการจัดเตรียมบุคลากรโดยจัดส่งครูเข้าอบรมและประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดครูเข้าสอนตรงตามวิชาเอก ครูมีคาบสอนเฉลี่ยเท่ากัน มีการจัดห้องศูนย์ภาษาจีนและห้องปฏิบัติการทางภาษา งบประมาณได้รับส่วนใหญ่นำมาใช้ในการอบรมพัฒนา การจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน และเป็นค่าตอบแทนครูผู้สอนได้รับการสนับสนุนด้านสื่อการสอนจากหน่วยงานต่าง ๆ และครูจัดหาสื่อการสอนบางอย่างด้วยตนเอง มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร โดยส่วนใหญ่ใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน ผู้บริหารนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร โดยนิเทศการสอนในชั้นเรียน ปัญหาที่พบคือ การขาดแคลนครูผู้สอนสื่อการสอนที่มีไม่ตรงกับความต้องการของครู ขาดงบประมาณ ขาดความต่อเนื่องในการนิเทศการสอนและครูมีภาระงานมาก จึงไม่มีเวลาจัดทำแผนการสอนได้ครบทุกรายวิชา ทำให้ขาดความต่อเนื่องที่มีครูขาดหรือลา ในด้านการสอนครูผู้สอนส่วนหนึ่งจัดทำกำหนดการสอนและแผนการสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ตามประสบการณ์ของครูผู้สอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสสัมผัสกับสถานการณ์จริง จัดสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล มีวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนที่หลากหลาย ทั้งในด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนซึ่งขึ้นอยู่กับวิธีการสอนของครูแต่ละคน ปัญหาที่พบคือ ครูบางคนขาดประสบการณ์และทักษะในการสอน ขาดทักษะในการใช้สื่อการสอนและขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดสอนซ่อมเสริม

ร้อยกรอง ตูลานันท์ (2547) ได้ศึกษาผลการใช้โปรแกรมการฝึกอบรมทักษะการพูดที่เน้นสถานการณ์จำลอง สำหรับพนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน ระหว่างกลุ่มควบคุมและ กลุ่มทดลองพบว่า ความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษในด้านต่างๆของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่งใช้หลักสูตรปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการประเมินตนเองด้านความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

วลัย ชมภูรัตน์ (2547) ได้ศึกษาการส่งเสริมแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษและความสามารถในการฟัง พูดภาษาอังกฤษของนักกีฬาโรงเรียนก่อนและหลังการเรียนบทเรียนภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาด้าน

กีฬาและศึกษาความสามารถในการอ่าน เขียนภาษาอังกฤษหลังการเรียนบทเรียนบทเรียนภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาด้านกีฬา ของนักเรียนที่เป็นนักกีฬาโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่พบว่า

1. นักกีฬาโรงเรียน มีแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษสูงขึ้น
2. นักกีฬาโรงเรียนมีความสามารถในการ ฟัง พูดภาษาอังกฤษสูงขึ้น
3. นักกีฬาโรงเรียนมีความสามารถในการอ่านเขียนภาษาอังกฤษผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50

ศูนย์พัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ(2548) สรุปจากรายงานการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษของบุคลากรในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการและกลุ่มอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีเป็นองค์ประกอบ รวม 6 กลุ่ม พบว่า ทุกกลุ่มอุตสาหกรรมเล็งเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงานควรจัดให้มีการพัฒนาฝึกอบรมทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยพัฒนาทักษะตามลักษณะความจำเป็นของงาน โดยเน้นเนื้อหา การสนทนาแบบภาษา (Functional English) การสนทนา (Conversation English) ศัพท์และวลีหรือประโยคที่ใช้ในการปฏิบัติงาน(Useful term and Expression) ศึกษามารยาท (Culture awareness) เพื่อป้องกันการเข้าใจผิดระหว่างคู่สนทนาต่างวัฒนธรรม

ปรีชญา แยมน์นิมวอล (2548) ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าโดยมีกระบวนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอนคือ (1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน (2) พัฒนาหลักสูตร (3) ทดลองใช้ (4) ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร ผลวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรที่สร้างขึ้นมีคุณภาพระดับปานกลางหรือใช้ได้มีความสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นเหมาะสมกับผู้เรียน ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และองค์ประกอบของหลักสูตรมีความสอดคล้องกัน 2) การทดลองใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่3โรงเรียนเทศบาลบ้านหัวหิน จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง ผลปรากฏว่า กลุ่ม ตัวอย่างมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ทักษะการพูดภาษาอังกฤษ และเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง

Luke (1975) ได้ทำการสำรวจการสอนภาษาอังกฤษแก่นักศึกษาระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยนอร์ธเท็กซัส ในประเทศสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับความคิดเห็น และการแก้ปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ปรากฏผลว่า มีปัญหาในเรื่องของความเหมาะสมของห้องเรียน ความสามารถในการสอนของครูและเนื้อหาวิชาที่จัดสอน นักศึกษามีความสนใจที่จะเรียนเนื้อหาที่สอดคล้องกับความต้องการของตน นักศึกษาเชื่อว่าภาษาอังกฤษที่เรียนอยู่นั้นให้ประโยชน์ในการเรียนระดับมหาวิทยาลัยและชีวิตในอนาคต

Mackey (1980) ได้เสนองานวิจัยซึ่งทำในปี 1974 ที่ศูนย์การสอนภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยแมกซิกโก ร่วมกับแผนกภาษาศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยเอดินเบอร์ก ศึกษาการใช้ภาษาอังกฤษและทักษะภาษาอังกฤษที่เป็นประโยชน์ที่สุดสำหรับนักศึกษาสัตวแพทย์ระดับปริญญาตรี เพื่อวางโครงการภาษาอังกฤษสำหรับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยทำการวิเคราะห์ความต้องการของนักศึกษาจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ครูและนักศึกษา เกี่ยวกับความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษผลปรากฏว่า ทั้งครูและนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เห็นสอดคล้องกันว่าความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มพูนความสามารถในการศึกษาหาความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพได้มากที่สุด จึงต้องการทักษะการอ่านมากกว่าทักษะอื่น

Johns (1981) ได้เสนองานวิจัยเชิงสำรวจเรื่อง ภาษาอังกฤษที่จำเป็นเพื่อศึกษาว่า ทักษะใดเป็นทักษะที่เป็นประโยชน์ต่อความสำเร็จของผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาในชั้นเรียนระดับมหาวิทยาลัยมากที่สุด โดยใช้แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นของผู้สอนจากทุกคณะ ทั้งระดับที่สูงกว่าและต่ำกว่าปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยซานติเอโก ผลการวิจัยปรากฏว่า ทักษะการอ่านมีความสำคัญต่อนักศึกษาทุกคณะ โดยเฉพาะคณะธุรกิจ วิศวกรรมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์สังคม เพราะต้องการมากกว่าร้อยละ 50 และรองลงมาคือ ทักษะการฟัง การเขียน และการพูดตามลำดับ สำหรับคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีความต้องการภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะถึง 100 เปอร์เซ็นต์ ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่าถ้าสถาบันและหลักสูตรการใช้ภาษาอังกฤษต้องการเตรียมนักศึกษาให้พร้อมสำหรับการเรียนในมหาวิทยาลัยนั้นควรคำนึงถึงทักษะที่สำคัญของแต่ละคณะ

Vasan (1994) ได้ทำการวิจัยการสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (English for Specific Purposes) เป็นกรณีศึกษากับองค์กรธุรกิจในประเทศมาเลเซีย โดยทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างในบริษัท ซาปุตรา (Sapura) พบว่าในภาคธุรกิจนั้นใช้ภาษาซึ่งแตกต่างจากภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยใช้ภาษาในกลุ่มธุรกิจโดยเฉพาะ ในปัจจุบันเทคโนโลยีทางการสื่อสาร เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องโทรสาร โทรศัพท์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ได้เข้ามามีบทบาทในการทำงานเป็นอย่างมาก ผู้ปฏิบัติงานใหม่จึงต้องเรียนรู้ภาษาที่ใช้ ดังนั้นผู้สอนจึงต้องศึกษาภาษาที่ใช้รวมถึงวัฒนธรรมในองค์กรและพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษที่ใช้ในธุรกิจ โดยใช้บริบทที่ใช้ในงานจริง เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและจุดประสงค์ขององค์กร ทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเขียนจดหมายทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้น

Grabe & Stoller (1997) ได้ทำการวิจัยหลายโปรแกรมทั้งกับผู้เรียนภาษาเดียวและระบบสองภาษา พบว่า การสอนภาษาโดยวิธีการเน้นเนื้อหาได้เพิ่มแรงจูงใจและระดับความสนใจ และยังเป็นการเพิ่มโอกาสในการทำงาน การสอนโดยเน้นเนื้อหาได้ยังสามารถดัดแปลงเพื่อใช้สร้างหลักสูตรและกิจกรรม ทั้งยังสามารถนำมาปรับให้เข้ากับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนได้

ในการฝึกอบรมครั้งนี้ผู้สอนปฏิบัติต่อผู้รับการฝึกอบรมโดยใช้หลักการสอนภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนในวัยผู้ใหญ่คือ กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นที่เข้ารับการฝึกอบรมอยู่ในวัยผู้ใหญ่และมีจุดประสงค์ในการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อนำไปใช้สื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติโดยเฉพาะ ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจความต้องการของผู้เรียนเพื่อให้เข้าใจในความต้องการ และภาระหน้าที่ด้านอื่นๆ ของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น ดังนั้นการจัดการฝึกอบรมจึงแตกต่างจากการสอนนักเรียนในชั้นเรียนปกติ การจัดการฝึกอบรมกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นในครั้งนี้มุ่งหวังให้ผู้รับการฝึกอบรมมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะเป็นแนวทางในการจัดการฝึกอบรมให้กับกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นในกลุ่มอื่น ๆ ในโอกาสต่อไปอีกด้วย

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ ยังไม่พบว่า มีการวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของจังหวัดกาฬสินธุ์ จากทฤษฎีและผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษนั้น ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างเนื้อหาให้เหมาะสมกับการฝึกอบรมกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น โดยใช้หลักการสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะเน้นเนื้อหาด้านผลิตภัณฑ์ของชุมชนและท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและสถานการณ์ที่กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นต้องพบปะกับนักท่องเที่ยว การสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะและวิธีการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจและมีโอกาสฝึกการใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น

บทที่ 3

ระเบียบและวิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของจังหวัดกาฬสินธุ์นั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ระเบียบวิธีการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย
5. รูปแบบการวิจัย
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. การเก็บรวบรวมข้อมูล
8. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Design) แบบ One-Group Pretest-Posttest Design

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้คือ กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นที่ประกอบอาชีพในด้านการหัตถกรรมสิ่งทอผ้า จำนวนทั้งสิ้น 3,250 คน (ข้อมูลกลุ่มอาชีพกาฬสินธุ์, 2550)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอสหัสขันธ์ อำเภอดำม่วง และอำเภอกุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์ ซึ่งรวมกลุ่มเป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นในด้านการหัตถกรรมสิ่งทอผ้าและจำหน่ายสินค้าสิ่งทอ ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposing Random Sampling) กลุ่มละ 10 คน จำนวน 30 คน กลุ่มตัวอย่างต้องรับการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษโดยใช้ชุดฝึกอบรมที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

3. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการฝึกอบรมการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นในด้านเนื้อหาได้บ้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อกำหนดโครงสร้างเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์

1.1 ศึกษาเอกสารและคู่มือการสร้างแบบสัมภาษณ์ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งกำหนดรูปแบบของแบบสัมภาษณ์

1.2 สร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวและวิธีการดำเนินชีวิตของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นและพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ความต้องการในการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในด้านเนื้อหาได้บ้าง

1.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมาเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาความถูกต้องและความเที่ยงตรงขอแบบสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญคือ อาจารย์นิรันดร์ นิตสุข อาจารย์ประจำแผนกวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเกษตร วิทยาเขตกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

1.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เป็นเครื่องมือไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเพื่อสัมภาษณ์กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเข้ารับการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ

2. ชุดฝึกอบรมภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามหลักสูตรหลักการ ESP หรือภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะและความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก ประกอบด้วยชุดฝึกอบรมภาษาอังกฤษ 6 หน่วยเรียน

1. First Meeting
2. Describing Products and service 1
3. Describing Products and service 2
4. Shopping
5. Asking and Giving Directions
6. Food and Drinks

2.1 ชุดฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดฝึกอบรบพร้อมทั้งศึกษาและวิเคราะห์ความต้องการด้านเนื้อหาของผู้เรียนจากแบบสัมภาษณ์

2.1.2 กำหนดขอบเขตเนื้อหาของชุดฝึกอบรบให้ชัดเจน เพื่อนำมาสร้างชุดฝึกอบรบ

2.1.3 สร้างชุดฝึกอบรบ โดยมีเนื้อหาเป็นภาษาอังกฤษ มีคำอ่านประกอบพร้อมแบบฝึกหัดฝึกทักษะการฟังและการพูด

2.1.4 นำชุดฝึกอบรบที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมกับระดับของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นของเนื้อหาชุดฝึกอบรบ ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1. รองศาสตราจารย์ลักษณะนา พันชมพู่ อาจารย์ประจำสาขาวิชามนุษยศาสตร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิทยาเขตขอนแก่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

2. ดร. อาดา รัมย์รุรพงษ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชามนุษยศาสตร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิทยาเขตขอนแก่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิชัย นันทบุรณย์ อาจารย์พิเศษประจำสาขาวิชามนุษยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาเขตนครราชสีมา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลดาวัลย์ จั้วแจ่มใส อาจารย์ประจำสาขาวิชามนุษยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาเขตนครราชสีมา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยวิชญ์ สีดาบุตร อาจารย์ประจำสาขาวิชามนุษยศาสตร์ คณะเทคโนโลยีสังคม วิทยาเขตกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤษณ์ ศรีทนต์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะเทคโนโลยีสังคม วิทยาเขตกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

2.1.5 นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาแก้ไขและปรับปรุงเนื้อหาภาษาอังกฤษในชุดฝึกอบรบการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ

2.1.6 นำชุดฝึกอบรบไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความเหมาะสมของเนื้อหาชุดฝึกอบรบการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (One to One Testing) กับกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นจำนวน 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอสหัสขันธ์ อำเภอมัญจาคีรี และอำเภอกุฉินารายณ์ ที่ประกอบอาชีพในการหัตถกรรมการสิ่งทอที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองจำนวน 3 คน ผลการทดลองพบว่า

เนื้อหาบางตอนยากเกินไป กิจกรรมที่กำหนดในชุดฝึกอบรมมีมากเกินไป กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นทำแบบฝึกหัดไม่ทันตามเวลาที่กำหนด หลังจากนั้นจึงนำข้อบกพร่องดังกล่าวไปปรับปรุง

2. การทดลองแบบกลุ่มเล็ก (Small Group Testing) คือ กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นจำนวน 3 อำเภอได้แก่ อำเภอสหัสขันธ์ อำเภอคำม่วง และอำเภอกุฉินารายณ์ที่ประกอบอาชีพกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นในด้านการหัตถกรรมการทอผ้าที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองจำนวน 6 คน ผลการทดลองพบว่า แบบฝึกหัดบางตอนยากเกินไปและเนื้อหายังไม่เหมาะสมกับระดับของผู้เข้ารับการฝึกอบรม หลังจากนั้นนำข้อบกพร่องไปแก้ไขให้มีเนื้อหาเหมาะสมกับระดับของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองแบบภาคสนาม (Field Group Testing) คือ กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นจำนวน 3 อำเภอได้แก่ อำเภอสหัสขันธ์ อำเภอคำม่วง และอำเภอกุฉินารายณ์ ที่ประกอบอาชีพกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นในด้านการหัตถกรรมการทอผ้าที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองจำนวน 15 คน ผลการทดลองพบว่า เนื้อหาบางตอนมากเกินไปและยากเกินไป สื่อที่ใช้ในการประกอบการฝึกอบรมน้อยเกินไป หลังจากนั้นนำชุดฝึกอบรมไปแก้ไขให้มีความเหมาะสม

3. แบบทดสอบวัดระดับศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่างเป็นข้อสอบแบบเลือกตอบ Multiple Choice ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ คะแนนเต็ม 60 คะแนน โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาของชุดฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและกำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไปของการฝึกอบรม

3.2 กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมให้ครอบคลุมเนื้อหาของชุดฝึกอบรม สร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหาลำดับความสำคัญของเนื้อหา และสร้างตารางวิเคราะห์เพื่อกำหนดจำนวนของข้อสอบให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์และเพื่อให้แบบทดสอบมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

3.3 ดำเนินการสร้างแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ โดยมีคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

3.4 นำแบบทดสอบไปทดสอบกับกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นโดยใช้กลุ่มตัวอย่าง โดยหลังจากการทดสอบแล้ว นำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนนจากนั้นนำผลของคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นตามวิธีของ Lovett (ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา, 2540) โดยได้ค่าความเชื่อมั่น 0.87 ซึ่งถือว่าใช้ได้

3.5 นำแบบทดสอบที่ได้ไปใช้เป็นแบบทดสอบก่อนการฝึกอบรมและแบบทดสอบหลังฝึกอบรม

4. แบบประเมินความคิดเห็นและความพึงพอใจในการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม

การตรวจให้คะแนนของการประเมินความคิดเห็นและความพึงพอใจในแต่ละด้านว่ามีความคิดเห็นและความพึงพอใจในระดับใด

แบบประเมินผลความคิดเห็นและความพึงพอใจมีการให้ระดับคะแนนดังนี้

ให้คะแนน 5 หมายถึงมีความคิดเห็นและความพึงพอใจอย่างมาก

ให้คะแนน 4 หมายถึงมีความคิดเห็นและความพึงพอใจมาก

ให้คะแนน 3 หมายถึงมีความคิดเห็นและความพึงพอใจปานกลาง

ให้คะแนน 2 หมายถึงมีความคิดเห็นและความพึงพอใจน้อย

ให้คะแนน 1 หมายถึงมีความคิดเห็นและความพึงพอใจน้อยมาก

การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2546)

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ต่อการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

4. ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

4.1 การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น อำเภอสหัชชนันท์ อำเภอคำมวง และอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไป ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตและความต้องการในการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในเนื้อหาด้านใดบ้าง

4.2 นำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์แล้วนำข้อมูลมาประกอบเพื่อสร้างชุดฝึกอบรม

4.3 ศึกษาเนื้อหาและจุดประสงค์ของเนื้อหาที่ต้องการให้กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นฝึกอบรม

4.4 สร้างชุดฝึกอบรมและแบบทดสอบวัดศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น

4.5 ทดสอบความยากง่าย (p) และอาจจำแนก (r) และทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดระดับความรู้ในการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ

4.6 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม

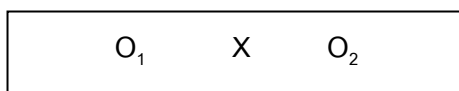
4.7 นำแบบสอบถามและชุดฝึกอบรมที่ผ่านการสร้างเรียบร้อยแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

4.8 นำข้อมูลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูล

5. รูปแบบการวิจัย

รูปแบบการวิจัยแสดงเป็นแผนภูมิได้ดังนี้ (ผ่องพันธ์ เตรียมมมงคลกุลและสุภาพ พัตราภรณ์, 2543)

เมื่อ	O_1	แทน	การทดสอบก่อนการฝึกอบรม
	X	แทน	การฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ
	O_2	แทน	การทดสอบหลังการฝึกอบรม

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 นำค่าเฉลี่ยคะแนน Pretest ของกลุ่มมาเปรียบเทียบกับค่าคะแนน Posttest เพื่อดูความแตกต่าง โดยใช้ค่าเฉลี่ย t-test Dependence ในการตรวจสอบ

6.2 นำแบบสอบถามประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมาหาค่าเฉลี่ยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

7. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้สถานที่ในการฝึกอบรม โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเกษตร โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

7.1 นำแบบทดสอบความรู้ของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นก่อนการฝึกอบรม (Pre-test)

7.2 ดำเนินการทดลองโดยทำการฝึกอบรมกับกลุ่มตัวอย่างคือ กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น จำนวน 30 คน

7.3 นำกระดาษคำตอบและแบบฝึกหัดของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมาตรวจให้คะแนน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติ

7.4 นำแบบสอบถามความคิดเห็นและความพึงพอใจของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมาวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติ

8. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

8.1 การหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ (Reliability) โดยวิธีของ Lovett (บุญชม ศรีสะอาด, 2543) ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ คำนวณจากสูตร

$$R_{cc} = \frac{1 - k \sum x_i - \sum xi^2}{(k - 1) \sum (x_i - c)^2}$$

เมื่อ	rcc	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	k	แทน	จำนวนข้อสอบ
	x_i	แทน	คะแนนของแต่ละคน
	C	แทน	คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของแบบทดสอบ

ค่าความเชื่อมั่นที่ดีควรมีค่า 0.80 ขึ้นไป

8.2 เปรียบเทียบศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม โดยใช้สูตร t-test

$$T = \frac{\bar{d}}{s_{\bar{d}}}$$

เมื่อกำหนดให้

T	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
$\bar{d}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลต่างระหว่างคะแนนหลังการฝึกอบรมกับคะแนนก่อนการ

ฝึกอบรม

$s_{\bar{d}}$ แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าเฉลี่ยของผลต่างของคะแนนหลังการฝึกอบรมกับคะแนนก่อนการฝึกอบรม

8.3 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นและความพึงพอใจของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น แล้วหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ได้แสดงความหมายดังนี้

4.60 – 5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นและความพึงพอใจมากที่สุด
3.60 – 4.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นและความพึงพอใจมาก
2.60 – 3.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นและความพึงพอใจปานกลาง
1.60 – 2.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นและความพึงพอใจน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นและความพึงพอใจน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษาการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของจังหวัดกาฬสินธุ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นให้มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการประกอบกิจการของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 30 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงคือ กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นของอำเภอสหัสขันธ์ อำเภอกำม่วง และอำเภอกุฉินารายณ์ โดยให้เข้าฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนเป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์ จำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 30 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยได้ทำการทดสอบศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นก่อนการฝึกอบรมและผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลหลังการฝึกอบรมโดยใช้แบบทดสอบวัดศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นและข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น
2. วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและเนื้อหาที่ต้องการฝึกอบรม
3. เปรียบเทียบทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของจังหวัดกาฬสินธุ์ก่อนและหลังการฝึกอบรม
4. วิเคราะห์ความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของจังหวัดกาฬสินธุ์
5. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ต่อการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตของกลุ่มผลิตภัณฑช์ชุมชนและท้องถิ่น

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มผลิตภัณฑช์ชุมชนและท้องถิ่นจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ การเรียนภาษาอังกฤษ ความชอบในการเรียนภาษาอังกฤษ ภาษาอังกฤษมีประโยชน์ต่ออาชีพและการนำภาษาอังกฤษใช้ในการสื่อสารและการซื้อสินค้าของนักท่องเที่ยวและข้อมูลเกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตของกลุ่มผลิตภัณฑช์ชุมชนและท้องถิ่น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวปรากฏดังตารางที่ 1 และตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มผลิตภัณฑช์ชุมชนและท้องถิ่น

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	2	6.66
1.2 หญิง	28	93.34
2. อายุ		
2.1 อายุระหว่าง 15-25 ปี	2	6.66
2.2 อายุระหว่าง 26-35 ปี	5	16.66
2.3 อายุระหว่าง 36-45 ปี	23	76.68
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	22	73.34
3.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	7	23.33
3.3 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1	3.33
3.4 ระดับปริญญาตรี	0	0.00
4. อาชีพ		
4.1 หัตถกรรมทอผ้า	17	56.67
4.2 จำหน่ายสินค้าพื้นเมือง	10	33.33
4.3 เกษตรกรรม	3	10.00
5. ท่านเคยเรียนภาษาอังกฤษหรือไม่		
5.1 ไม่เคยเรียน	0	0.00
5.2 เคยเรียน เคยเรียนมา 6 ปี	17	56.67
9 ปี	8	26.67
12 ปี	5	16.66

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
6. ท่านชอบภาษาอังกฤษหรือไม่		
6.1 ชอบ	27	90.00
6.2 ไม่ชอบ	3	10.00
7. ท่านคิดว่าภาษาอังกฤษมีประโยชน์ต่อกลุ่มอาชีพของท่านหรือไม่		
7.1 มี	30	100.00
7.2 ไม่มี	0	0.00
8. ท่านคิดว่าท่านสามารถนำภาษาอังกฤษไปใช้ในการติดต่อสื่อสารได้หรือไม่		
8.1 ได้	30	100.00
8.2 ไม่ได้	0	0.00
9. มีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวหรือมาซื้อสินค้าจากกลุ่มอาชีพของท่านหรือไม่		
9.1 มี	30	100.00
9.2 ไม่มี	-	

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คือ ร้อยละ 93.34 มีกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเป็นเพศชายเพียงร้อยละ 6.66 เมื่อจำแนกตามอายุพบว่า กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 36-45 ปี ร้อยละ 76.68 ช่วงอายุ 26-35 ปี ร้อยละ 16.66 และช่วงอายุ 15-25 ปี ร้อยละ 6.66 เมื่อวิเคราะห์ตามระดับการศึกษาพบว่า กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนส่วนใหญ่ระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 73.34 ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 23.33 ระดับการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงมีเพียง 1 คนเท่านั้น เมื่อจำแนกอาชีพพบว่า กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นประกอบอาชีพหัตถกรรมทอผ้า ร้อยละ 56.67 จำหน่ายสินค้าพื้นเมือง ร้อยละ 33.33 และประกอบอาชีพอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 16 เมื่อจำแนกตามที่เคยเรียนภาษาอังกฤษมาแล้ว 6 ปี ร้อยละ 56.67 เคยเรียนภาษาอังกฤษมาแล้ว 9 ปี ร้อยละ 26.67 ในขณะที่เดียวกันกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นที่เคยเรียนภาษาอังกฤษมาแล้ว 12 ปี ร้อยละ 16.66 เมื่อวิเคราะห์กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นส่วนใหญ่ชอบเรียนภาษาอังกฤษ ร้อยละ 90 และไม่ชอบเรียนภาษาอังกฤษ ร้อยละ 10 กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นทั้งหมดเห็นว่าภาษาอังกฤษมี

ประโยชน์ต่อการเรียนและสามารถนำไปใช้ในการติดต่อสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ และมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวพร้อมซื้อสินค้าจากกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นในอัตราส่วนที่เท่ากัน

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D	แปลความหมาย
1. ท่านมีความพอใจกับสภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบัน	3.53	0.71	มาก
2. การประกอบอาชีพของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเป็นอาชีพที่เสริมรายได้เป็นอย่างดี	4.50	0.51	มากที่สุด
3. การประกอบอาชีพของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นทำให้ความเป็นอยู่ของท่านดีขึ้น	4.57	0.48	มากที่สุด
4. ท่านมีความภาคภูมิใจที่สินค้าของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีชื่อเสียงและได้รับความนิยมนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ	4.53	0.50	มากที่สุด
5. การประกอบอาชีพของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเป็นอาชีพที่ควรให้การส่งเสริมและให้การสนับสนุน	4.51	0.48	มากที่สุด
6. มีความภูมิใจที่ชาวต่างประเทศมาซื้อสินค้าจากกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น	4.54	0.51	มากที่สุด
7. ต้องการที่จะส่งสินค้าของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนท้องถิ่นออกไปขายยังต่างประเทศ	4.61	0.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นส่วนใหญ่มีความต้องการมากที่สุดที่จะส่งสินค้าของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นออกไปขายยังต่างประเทศในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) รองลงมาคือ กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นคิดว่าการประกอบอาชีพของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นทำให้ความเป็นอยู่ดีขึ้นและมีความภูมิใจที่ชาวต่างประเทศมาซื้อสินค้าจากกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$ และ $\bar{X} = 4.54$) ตามลำดับ นอกจากนี้ กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีความภาคภูมิใจในสินค้าของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีชื่อเสียงและได้รับความนิยมนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ($\bar{X} = 4.53$) รองลงมาคือ กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีความคิดเห็นว่าอาชีพของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเป็นอาชีพที่ควรให้การส่งเสริมและให้การสนับสนุนเป็นอาชีพที่เสริมรายได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.50$) ส่วนกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีความพอใจกับสภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบันในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$)

2. วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและเนื้อหาภาษาอังกฤษที่ต้องการฝึกอบรม

โดยทำการวิเคราะห์ความต้องการการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นความต้องการฝึกอบรมในด้านเนื้อหาใดบ้าง ในการสร้างชุดฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษ ความต้องการที่จะเรียนภาษาอังกฤษในเนื้อหาใดบ้าง

ผลการวิเคราะห์ความต้องการการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและความต้องการในการฝึกอบรมในด้านเนื้อหาใดบ้างปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลความต้องการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและเนื้อหาภาษาอังกฤษที่ต้องการฝึกอบรม

หัวข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D	แปลความหมาย
1. กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมอาชีพ	4.51	0.48	มากที่สุด
2. การฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษมีความสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	4.55	0.51	มากที่สุด
3. ภาษาอังกฤษมีประโยชน์ต่ออาชีพของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น	4.67	0.51	มากที่สุด
4. ท่านเห็นด้วยที่มีการฝึกอบรมทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น	4.48	0.49	มาก
5. การฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยว	4.52	0.47	มากที่สุด
6. การฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจของท้องถิ่น	4.31	0.56	มาก

หัวข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D	แปล ความหมาย
7. เนื้อหาภาษาอังกฤษที่กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นต้องการให้ ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษและเนื้อหาที่มีความ จำเป็นในการประกอบอาชีพ			
7.1 เนื้อหาการทักทายและการแนะนำตัว	4.61	0.47	มากที่สุด
7.2 เนื้อหาการอธิบายสินค้าและบริการ	4.77	0.31	มากที่สุด
7.3 เนื้อหาการซื้อขายสินค้า	4.73	0.59	มากที่สุด
7.4 เนื้อหาการบรรยายสถานที่และการบอกทิศทาง	4.48	0.51	มาก
7.5 เนื้อหาอาหารและเครื่องดื่ม	4.67	0.42	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีความคิดว่า ภาษาอังกฤษมีประโยชน์ต่ออาชีพมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) รองลงมาคือ การฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นร้อยละ ($\bar{X} = 4.55$) การฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.52$) และกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมอาชีพ ($\bar{X} = 4.31$) ตามลำดับ นอกจากนี้ กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีความคิดเห็นว่าการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจของท้องถิ่นในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) ในด้านเนื้อหา กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นต้องการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในด้านเนื้อหาการอธิบายสินค้าและบริการมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$) รองลงมาคือ เนื้อหาในด้านการซื้อขายสินค้า ($\bar{X} = 4.73$) เนื้อหาในด้านอาหารและเครื่องดื่ม ($\bar{X} = 4.67$) เนื้อหาการทักทายและการแนะนำตัวคือ ($\bar{X} = 4.61$) และเนื้อหาการบรรยายสถานที่และการบอกทิศทาง ($\bar{X} = 4.48$) ตามลำดับ

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม

ก่อนการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบระดับศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นก่อนการฝึกอบรม โดยให้กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นทำแบบทดสอบก่อนทำการฝึกอบรม จำนวน 60 ข้อ และเมื่อทำการฝึกอบรมเสร็จ ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นทำแบบทดสอบหลังการฝึกอบรมอีกครั้งหนึ่งและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ซึ่ง

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนการฝึกอบรมและคะแนนสอบหลังการฝึกอบรม รายละเอียดของการวิเคราะห์ดังปรากฏในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของจังหวัดกาฬสินธุ์ก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม

จำนวนนักศึกษา	ก่อนการฝึกอบรม		หลังการฝึกอบรม		t-test	P-value	แปล ความหมาย
	$\bar{X}$	Standard- Deviation	$\bar{X}$	Standard- Deviation			
30	33.79	2.856	48.75	2.769	11.486	0.0001	แตกต่างกัน

* ความเชื่อมั่นในระดับนัยสำคัญ 0.01

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า เมื่อนำคะแนนจากแบบทดสอบวัดศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษก่อนและหลังการฝึกอบรมของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมพบว่า กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษหลังการฝึกอบรมเท่ากับ 48.75 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษก่อนการฝึกอบรมเท่ากับ 33.79

4. ความคิดเห็นและความพึงพอใจของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นที่มีต่อการฝึกอบรม

หลังจากการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเสร็จสิ้นลง ผู้วิจัยได้สอบถามความคิดเห็นของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นที่มีต่อการฝึกอบรม ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น ดังรายละเอียดในตารางที่ 5

ลักษณะของแบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับจำนวน 10 ข้อ โดยให้ระดับคะแนนความพึงพอใจเป็น 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ ทั้งนี้ได้กำหนดความหมายของแต่ละระดับดังนี้

5	หมายถึง	มีความคิดเห็นและพึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความคิดเห็นและความพึงพอใจมาก
3	หมายถึง	มีความคิดเห็นและความพึงพอใจปานกลาง

- 2 หมายถึง มีความคิดเห็นและความพึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง มีความคิดเห็นและความพึงพอใจน้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลไปหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่า S.D และได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายระดับค่าเฉลี่ยของคะแนนดังนี้

- 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นและความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด
- 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นและความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
- 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นและความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
- 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นและความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
- 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นและความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

ความคิดเห็นและความพึงพอใจการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น	ระดับความคิดเห็นและความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D	แปลความหมาย
1. เนื้อหาของชุดฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษให้ความรู้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น	4.62	0.47	มากที่สุด
2. เนื้อหาของบทเรียนในชุดฝึกอบรมการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษมีความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	4.48	0.51	มาก
3. สามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศได้อย่างมั่นใจขึ้น	4.31	0.57	มาก
4. การฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษในครั้งนี้ช่วยพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของท่านได้มากขึ้น	4.51	0.51	มากที่สุด
5. การฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษในครั้งนี้ช่วยพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของท่านได้มากขึ้น	4.67	0.51	มากที่สุด
6. กิจกรรมที่ใช้ฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษน่าสนใจ	4.46	0.53	มาก
7. กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นได้รับประโยชน์จากการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษ	4.14	0.55	มาก

ความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น	ระดับความคิดเห็นและความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D	แปลความหมาย
8. ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้จริง	4.51	0.51	มากที่สุด
9. ระยะเวลาในการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษ	3.91	0.62	มาก
10. พึงใจกับวิธีการฝึกอบรมโดยรวม	4.56	0.51	มาก

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีความคิดเห็นว่าการฝึกอบรมการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษช่วยพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) รองลงมาคือ มีความพึงพอใจต่อเนื้อหาของชุดฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้ความรู้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$) และการฝึกอบรมการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษช่วยพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษได้มากขึ้นและความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้จริงในระดับมากที่สุดในอัตราส่วนที่เท่ากันคือ ($\bar{X} = 4.51$) นอกจากนี้ กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีความพอใจต่อเนื้อหาของบทเรียนในชุดฝึกอบรมมีความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียนมาก ($\bar{X} = 4.48$) และกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีความพอใจกับกิจกรรมที่ได้ฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นได้รับประโยชน์จากการฝึกอบรมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) และมีความพอใจต่อระยะเวลาการฝึกอบรมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.39$) อย่างไรก็ตามกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีความพอใจวิธีการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษโดยภาพรวมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$)

5. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ต่อการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น

นอกจากนี้ กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นได้แสดงความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ เพิ่มเติมไว้ดังนี้

1. กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีความคิดเห็นว่าเป็นว่า วิทยากรผู้มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดเป็นอย่างดี ช่วยให้ได้ความรู้เข้าใจในบทเรียนง่ายขึ้น สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและวิทยากรสามารถตอบคำถามได้ดี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 90

2. กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีความพึงพอใจกับวิธีการสอน ซึ่งเปิดโอกาสให้กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นได้ฝึกการสนทนาและการฟัง จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00

3.กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีความพึงพอใจต่อกับสื่อการสอนและแบบฝึกหัดทักษะการฟังและพูด รวมทั้งคำศัพท์ที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ และกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นยังเห็นว่า สามารถนำภาษาอังกฤษจากการฝึกอบรมไปสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศได้จริง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00

4.การฝึกอบรมนี้ทำให้กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นตระหนักดีว่าภาษาอังกฤษมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่ออาชีพและเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมการท่องเที่ยวจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33

5.กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีความเห็นว่าบรรยากาศในการฝึกอบรมฯ ได้รับความสนุกสนาน จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 70

6.กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นได้รับความรู้มากขึ้นและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 70

7.กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นทั้งหมดมีความคิดเห็นว่าควรปรับปรุง โดยขยายระยะเวลาในการฝึกอบรมให้มากขึ้นกว่าเดิมและเสนอให้มีการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องต่อไป จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น

บทที่ 5

สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัย เพื่อพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

การดำเนินการวิจัยการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาความต้องการความจำเป็นและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น จากแบบสัมภาษณ์ความต้องการ (Need Analysis) โดยศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น เพื่อออกแบบเนื้อหาและแผนการฝึกอบรมให้เหมาะสม

2. ผู้วิจัยได้สร้างชุดฝึกอบรมซึ่งเป็นทักษะการพูดและการฟัง ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ

3. ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการศึกษาคือ กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น เขตอำเภอสหัชชนันท์ อำเภอคำมวง และอำเภอภูนิหารายณ์

4. ทำการทดสอบศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นก่อนการฝึกอบรม โดยใช้แบบทดสอบวัดระดับศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. ดำเนินการฝึกอบรมตามแผนการฝึกอบรมและแผนกิจกรรมที่สร้างขึ้นโดยใช้เวลา 2 สัปดาห์ ตามแผนการฝึกอบรมจำนวน 6 หน่วยเรียน

6. เมื่อจบสิ้นเนื้อหาตามแผนการฝึกอบรมแล้ว ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มผลิตภัณฑ์และท้องถิ่นทำการทดสอบหลังการฝึกอบรมทันที โดยใช้แบบทดสอบวัดศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นชุดเดียวกับกับแบบทดสอบก่อนการฝึกอบรม

7. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งการวิเคราะห์เป็น 5 ตอนดังนี้

7.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น ใช้สถิติพื้นฐานคือ ค่าร้อยละ

7.2 ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น ใช้สถิติคือ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

7.3 ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความต้องการการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและเนื้อหาที่ต้องการฝึกอบรม ใช้สถิติคือ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

7.4 ตอนที่ 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนความสามารถพัฒนา ศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว แบบยั่งยืนของจังหวัดกาฬสินธุ์ ก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม ใช้สถิติคือ ค่า t-test

7.5 ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและความพึงพอใจของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและ ท้องถิ่นต่อการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ใช้สถิติคือ ค่าเฉลี่ยและ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การนำเสนอข้อมูลในบทที่ 5 แบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัยและข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น

กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคือ ร้อยละ 93.34 มีกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเป็นเพศชายเพียงร้อยละ 6.66 เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 36-45 ปี ร้อยละ 76.68 ช่วง อายุ 26-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.66 และช่วงอายุ 15-25 ปี ร้อยละ 6.66 เมื่อวิเคราะห์ตาม ระดับการศึกษาพบว่า กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนส่วนใหญ่ระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 73.34 ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 23.33 ระดับการศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงมีเพียง 1 คนเท่านั้น เมื่อจำแนกตามอาชีพพบว่า กลุ่มผลิตภัณฑ์ ชุมชนและท้องถิ่นประกอบอาชีพตัดกรรมทอผ้า ร้อยละ 56.67 จำหน่ายสินค้าพื้นเมือง ร้อยละ 33.33 และประกอบอาชีพอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 16 เมื่อจำแนกตามที่เคยเรียน ภาษาอังกฤษมาแล้ว 6 ปี ร้อยละ 56.67 เคยเรียนภาษาอังกฤษมาแล้ว 9 ปี ร้อยละ 26.67 ในขณะที่เดียวกันกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นที่เคยเรียนภาษาอังกฤษมาแล้ว 12 ปี ร้อยละ 16.66 เมื่อวิเคราะห์กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นส่วนใหญ่ชอบเรียนภาษาอังกฤษ ร้อยละ 90 และไม่ชอบเรียนภาษาอังกฤษ ร้อยละ 10 กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นทั้งหมดเห็นว่า ภาษาอังกฤษมีประโยชน์ต่อการเรียนและสามารถนำไปใช้ในการติดต่อสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาว ต่างประเทศ และมีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวพร้อมซื้อสินค้าจากกลุ่มผลิตภัณฑ์ ชุมชนและท้องถิ่นในอัตราส่วนที่เท่ากัน

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตพบว่า กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน และท้องถิ่นส่วนใหญ่มีความต้องการมากที่สุดที่จะส่งสินค้าของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น ออกไปขายยังต่างประเทศในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) รองลงมาคือ กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน

และท้องถิ่นคิดว่าการประกอบอาชีพของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นทำให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น และมีความภูมิใจที่ชาวต่างประเทศมาซื้อสินค้าจากกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$ และ $\bar{X} = 4.54$) ตามลำดับ นอกจากนี้ กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีความภาคภูมิใจในสินค้าของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีชื่อเสียงและได้รับความนิยมนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ($\bar{X} = 4.53$) รองลงมาคือ กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีความคิดเห็นว่าการประกอบอาชีพของผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเป็นอาชีพที่ควรให้การส่งเสริมและให้การสนับสนุนเป็นอาชีพที่เสริมรายได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.50$) ส่วนกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีความพอใจกับสภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบันในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$)

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและเนื้อหาที่กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นต้องการพัฒนา

กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีความคิดว่า ภาษาอังกฤษมีประโยชน์ต่ออาชีพมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) รองลงมาคือ การฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นร้อยละ ($\bar{X} = 4.55$) การฝึกอบรมการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.52$) และกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมอาชีพ ($\bar{X} = 4.31$) ตามลำดับ นอกจากนี้ กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีความคิดเห็นว่าการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจของท้องถิ่นในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) ในด้านเนื้อหา กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นต้องการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในด้านเนื้อหาการอธิบายสินค้าและบริการมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$) รองลงมาคือ เนื้อหาในด้านการซื้อขายสินค้า ($\bar{X} = 4.73$) เนื้อหาในด้านอาหารและเครื่องดื่ม ($\bar{X} = 4.67$) เนื้อหาการทักทายและการแนะนำคือ ($\bar{X} = 4.61$) และเนื้อหาการบรรยายสถานที่และการบอกทิศทาง ($\bar{X} = 4.48$) ตามลำดับ

1.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม

เมื่อนำคะแนนจากแบบทดสอบวัดศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษก่อนและหลังการฝึกอบรมของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมพบว่า กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษหลังการ

ฝึกอบรมเท่ากับ 48.78 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษก่อนการฝึกอบรมเท่ากับ 33.79

1.4 วิเคราะห์ความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมการพัฒนาศัภยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น

กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีความคิดเห็นว่าการฝึกอบรมการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษช่วยพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) รองลงมาคือมีความพึงพอใจต่อนื้อหาของชุดฝึกอบรมการพัฒนาศัภยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้ควมรู้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$) และการฝึกอบรมการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษช่วยพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษได้มากขึ้นและควมรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้จริงในระดับมากที่สุดในอัตราส่วนที่เท่ากันคือ ($\bar{X} = 4.51$) นอกจากนี้ กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีความพอใจต่อนื้อหาของบทเรียนในชุดฝึกอบรมมีความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียนมาก ($\bar{X} = 4.48$) และกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีความพอใจกับกิจกรรมที่ได้ฝึกอบรมการพัฒนาศัภยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นได้รับประโยชน์จากการฝึกอบรมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) และมีความพอใจต่อระยะเวลาการฝึกอบรมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.39$) อย่างไรก็ตาม กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีความพอใจวิธีการฝึกอบรมการพัฒนาศัภยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษโดยรวมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$)

1.5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ต่อการฝึกอบรมการพัฒนาศัภยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น

นอกจากนี้ กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นได้แสดงความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมการพัฒนาศัภยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ เพิ่มเติมไว้ดังนี้

1. กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีความคิดเห็นว่าการวิทยากรผู้มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดเป็นอย่างดี ช่วยให้ได้รับความรู้เข้าใจในบทเรียนง่ายขึ้น สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและวิทยากรสามารถตอบคำถามได้ดี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 90
2. กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีความพึงพอใจกับวิธีการสอน ซึ่งเปิดโอกาสให้กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นได้ฝึกการสนทนาและการฟัง จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00
3. กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีความพึงพอใจต่อบสื่อการสอนและแบบฝึกหัดทักษะการฟังและพูด รวมทั้งคำศัพท์ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ และกลุ่มผลิตภัณฑ์

ชุมชนและท้องถิ่นยังเห็นว่า สามารถนำภาษาอังกฤษจากการฝึกอบรมไปสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศได้จริง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00

4. การฝึกอบรมนี้ทำให้กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นตระหนักดีว่าภาษาอังกฤษมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่ออาชีพและเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมการท่องเที่ยวจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33

5. กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีความเห็นว่าบรรยากาศในการฝึกอบรมมีความมีความสนุกสนาน จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 70

2. อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้กล่าวมาข้างต้น มีหัวข้อและประเด็นสำคัญในการอภิปรายผลดังนี้

2.1 ความต้องการและและ ความจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น

เนื่องจากผู้วิจัยได้ทำการสำรวจความต้องการและความจำเป็น (Need Analysis) ในการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ โดยผู้ตอบแบบสัมภาษณ์คือ กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น ค้นพบว่า กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นส่วนใหญ่ประเมินศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของตนเองอยู่ในระดับต้องปรับปรุงกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีความต้องการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษด้านการฟังและการพูด กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีความสนใจให้ความสำคัญต่อการฝึกอบรมเป็นอย่างมาก เนื่องจากการฝึกอบรมมีประโยชน์ต่อกลุ่มอาชีพอีกทั้งยังช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจของท้องถิ่น ที่สำคัญคือสนองความต้องการของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นสอดคล้องกับงานวิจัยของ Vasan (1994) Mackey (1980) และ Grabe & Stoller (1997) ซึ่งกล่าวไว้ว่า การฝึกอบรมจะต้องศึกษาสภาพปัญหาความต้องการที่แท้จริงของบุคลากรและบริบทที่ใช้ในงานจริง เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและจุดประสงค์ขององค์กร จากการสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นพบว่า กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นได้รับประโยชน์และได้พัฒนาทักษะการพูดและการฟังจากการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในครั้งนี้ในระดับ ($\bar{X} = 5.00$) ($\bar{X} = 4.51$) และ ($\bar{X} = 4.67$) ตามลำดับ

2.2 วัตถุประสงค์ของการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น

การพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นในเบื้องต้น ผู้วิจัยได้วางแผนการฝึกอบรมและดำเนินการ โดยเริ่มศึกษาปัญหา วิเคราะห์ความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และวิเคราะห์เนื้อหาภาษาที่จะต้องใช้ในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติในสถานการณ์ที่กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นจะต้องประสบ รวมทั้งทักษะที่กลุ่มผลิตภัณฑ์จะต้องนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการฝึกอบรมได้ทราบถึงเนื้อหาการฝึกอบรม จุดประสงค์ วิธีการฝึกอบรมและขั้นตอนของการฝึกอบรมที่กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นจะได้รับ จึงได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งจะเห็นได้จากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นและความพึงพอใจในการฝึกอบรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) แสดงว่า วัตถุประสงค์ของการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษครั้งนี้และความต้องการของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีความสอดคล้องกัน จึงทำให้กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเห็นประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้ภาษาอังกฤษสูงขึ้น

2.3 เนื้อหาที่ใช้ในการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ

ในการออกแบบเนื้อหาที่ใช้ในการฝึกอบรมครั้งนี้ สร้างขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับการประกอบอาชีพความต้องการและความสนใจของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งแตกต่างจากการสนทนาภาษาอังกฤษโดยทั่วไป โดยปรับให้เข้ากับเหตุการณ์และสถานการณ์ในการประกอบอาชีพ ผู้วิจัยได้ออกแบบชุดฝึกอบรมโดยจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก แบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

2.3.1 การฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในสถานการณ์ทั่วไป (English for Everyday Use) เช่น การทักทายในสถานการณ์ที่กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นจะต้องประสบจริง

2.3.2 การฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (English for Specific Purposes) การสอนศัพท์และสำนวนในการนำไปใช้ในกลุ่มอาชีพ ผู้วิจัยได้รับคำแนะนำด้านเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ อีกทั้งร่วมเป็นวิทยากรในการฝึกอบรมในครั้งนี้ จึงทำให้การฝึกอบรมมีความน่าสนใจและได้รับความสนุกสนานจากการฝึกอบรม ดังจะเห็นได้จากความคิดเห็นและความพึงพอใจของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น ให้ความเห็นว่าคุณภาพความรู้ได้รับการฝึกอบรมสามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้จริง เนื้อหาของชุดฝึกอบรมสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น ตามลำดับ

2.3.3 กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นได้รับการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษโดยใช้ชุดฝึกอบรมฯ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลปรากฏว่าศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยคะแนนเฉลี่ยของทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นหลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม แสดงว่าชุดฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและวิธีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้กับกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมในการสอน ทำให้กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษสูงขึ้น อาจเป็นเพราะเนื้อหาของชุดฝึกอบรมตรงกับความสนใจ อัจฉรา วงศ์โสธร (2544) และ สุมิตรา อังวัฒนกุล (2535) กล่าวว่า การสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะจะเป็นความต้องการและความจำเป็นในการฝึกอบรมของผู้เรียนเป็นหลัก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยศูนย์พัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ (2548) ชุดฝึกอบรม-บทเรียน เป็นส่วนที่มีความสำคัญมากสำหรับการฝึกอบรม ซึ่งชุดฝึกอบรม (บทเรียนที่ดี) จะช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น นันทวัน ชุมตันติ (2533) ยังได้แสดงความคิดว่าภาษาอังกฤษมีความจำเป็นต่อการเรียนเฉพาะการ ซึ่งการจัดเนื้อหาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและความจำเป็นต่ออาชีพเพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพและในชีวิตประจำวัน เหตุผลที่ทำให้กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษสูงขึ้น อาจเนื่องมาจากกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีทัศนคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษและเห็นว่าภาษาอังกฤษมีประโยชน์ต่ออาชีพของตนเอง จึงทำให้มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษสูงขึ้นด้วย

2.3.4 ความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นส่วนใหญ่เห็นว่า การฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษช่วยให้กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นพัฒนาทักษะการพูด-การฟังภาษาอังกฤษได้มากขึ้น นอกจากนี้กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นยังเห็นว่า กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นได้รับประโยชน์ในระดับมากที่สุดและยังได้รับความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการประกอบอาชีพ ซึ่งผลการวิจัยนี้สนับสนุนแนวความคิดของ Luke (1975) และ Mackey (1980) กล่าวว่า ผู้เรียนเชื่อว่าภาษาอังกฤษที่เรียนอยู่เป็นให้ประโยชน์ในการเรียนในระดับมหาวิทยาลัยและชีวิตในอนาคต

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัย

ควรให้มีการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการฝึกอบรมครั้งนี้มีระยะเวลาจำกัด และพื้นฐานความรู้ด้านภาษาของผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่อยู่ในระดับยังต้องปรับปรุงเนื้อหาที่ทำการสอนจึงเป็นเพียงการฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษระดับเบื้องต้นเท่านั้น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตกาฬสินธุ์ จึงควรจัดให้มีการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องโดยทำการวางแผนระยะยาว และแบ่งการฝึกอบรมออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับเบื้องต้น ระดับกลาง และระดับสูง เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่องในระดับที่สูงขึ้น ในช่วงเวลาที่เหมาะสมต่อไป

4. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

4.1 ควรทำการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นในอาชีพอื่น ๆ เพื่อขยายความรู้ให้กว้างมากขึ้นหรือปรับใช้กับกลุ่มเป้าหมายอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น โดยพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้เป็นไปตามความเหมาะสมให้สอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ

4.2 ควรจัดให้มีการทดลองฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะในแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศไทย

4.3 ควรขยายเวลาในการฝึกอบรมอาจจะใช้เวลามากกว่านี้ ซึ่งจะต้องขึ้นอยู่กับความรู้และความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน

บรรณานุกรม

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2544). **แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดกาฬสินธุ์**. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 3 ขอนแก่น : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- กองงานวิจัยทางการศึกษา. (2546). **การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มุ่งเน้นทักษะการสื่อสารตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน** กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
- ผ่องพันธ์ ตรียมงคลกุล และสุภาพ ฉัตรภรณ์. (2543). **การออกแบบการวิจัย**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เพ็ญแข วงศ์สุริยา (2546). **การพัฒนาความสามารถในการ ฟัง-พูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้สถานการณ์จริงของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1** สถาบัน เทคโนโลยีราชมงคล. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ภาวิณี บุญทา. (2545). **การพัฒนาหลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) : กรณีศึกษาโรงเรียนไตรมิตรวิทยา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฐปทอง กว่างส์สวัสดิ์. (2549). **คู่มือการสอนภาษาอังกฤษ**. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ชุลีพร เพียรช่าง (2544). **ศึกษาผลการฝึกอบรมครู เรื่องการสอนทักษะการพูด โดยใช้กิจกรรมภาษาเพื่อการสื่อสาร ของครูสอนภาษาอังกฤษ โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- บุญชม ศรีสะอาด (2541). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สวีริยาสาสน์.
- ปานิดล นิยมคำ (2544). **กระบวนการนำนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวระดับจังหวัดไปปฏิบัติ : ศึกษากรณีจังหวัดเพชรบุรี**. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ร้อยกรอง ตูลานันท์ (2547). **การศึกษาผลการใช้โปรแกรมการฝึกอบรมทักษะการพูดที่เน้นสถานการณ์จำลอง สำหรับพนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- รำไพพรรณ แก้วสุริยะ. (2544). **การท่องเที่ยวยั่งยืน (ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์) ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ**. อนุสาร อสท. 42 (4) : 118 – 119.
- วลัย ชมภูรัตน์. (2547). **การส่งเสริมแรงจูงใจและความสามารถทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักกีฬาโรงเรียนโดยใช้บทเรียนภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหา**. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- วันเพ็ญ เขตทองคำ (2548). ผลการใช้แบบฝึกเสริมทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในการพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูด ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 สาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม โรงเรียนเทคโนโลยีบริหารธุรกิจเปรมฤทัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ศูนย์พัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ .(2548). ความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษของบุคลากร ในกลุ่มอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์. กรุงเทพฯ : บริษัท นาโกต้า จำกัด
- สายฝน ทองเสียงไชย. (2544). การศึกษาผลการฝึกอบรมครูเรื่องการสอนทักษะฟัง-พูด ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมและเกมภาษา ระดับประถมศึกษา โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุทธิดา สังข์รักษาสมัย. (2543). การพัฒนาหลักสูตรมัคคุเทศก์น้อยนำเที่ยวเขตดุสิต ในกลุ่มแรงงานและพื้นฐานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภัทรา อักษรานุเคราะห์. (2539). การสอนทักษะทางภาษาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุมาลี ไชนิกุล. (2548). มิติเพื่อการพัฒนาภาษา : กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ กรุงเทพฯ : ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุมิตรา อังวัฒน์กุล. (2535). วิธีการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อัจฉรา วงศ์โสธร. (2544) . การทดสอบและประเมินผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อาภัสรา ชินวรรณ. (2548). มิติเพื่อการพัฒนาภาษา : กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ กรุงเทพฯ : ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อุดม บั้วศรี และคณะ. (2533). การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 8 (1) : 40 – 54 .
- Asher, J J. (1983). Learning Another Language through Action. 2nd ed. Los Gatos, calif: Sky Production
- Bailey, K.M., & Savage, L. (1994). New Ways in Teaching Speaking. Alexandria, VA : Teachers of English to Speakers of Other Languages.

- Bilash, O. (1998). **Planning for Writing Instruction in a Middle Years Partial Immersion Setting**.
Foreign Language Annals 31(2) 159-168
- Brinton, D., & Snow, M. A., & Wesche, M. B. (1989). **Content-based Second Language instruction**.
Boston: Heinle & Heinle Publishers.
- Brown, H.D. (2000). **Teaching by Principles: an Interactive Approach to Language Pedagogy**.
Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall Regents.
- Burns, A., & Joyce, H. (1997). **Focus on speaking**. Sydney: National Center for English
Language Teaching and Research.
- Byrne, Donn. (1987). **Teaching Oral English**. Singapore : Longman
- Carter, R. & McCarthy, M. (1995). **Grammar and spoken language**. Applied Linguistics,
- Cohen, A. (1996). **Developing the Ability to Perform Speech Acts**. Studies in Second Language
Acquisition.
- Davies S. (2003) **Content Based Instruction in EFL Contexts**(Online) Available :
File;<http://iteslj.org/Articles/Davies-CBI.html> Retrieved October 08, 2006
- Dudley-Evans, T.(1997). **Developments in English for Specific Purpose**. Cambridge :
Cambridge University Press.
- Harmer, J. (2001). **The Practice English Language Teaching**. 3rd ed. Harlow: longman
- Harris, D.(1969) **Testing English as a Second Language**. New York: McGraw-Hill.
- Hybel, S. (1995). **Communicating Effectively**. 4th ed. New York : Mcgraw Hill.
- Hymes, D.(1979). **The Communicative Approach to Language Teaching**. London : Oxford University
Press.
- Hutchinson, T., & Waters, A.(1996). **English for Specific Purposes : A Learning Centred
Approach**. Cambridge : Cambridge University Press.
- Johnson, K (1982). **Communicative Syllabus Design and Methodology**. Oxford :Pergamon Press.
Johnson, K & Morrow, K. (1986). Principles of Communicative Methodology in
Communication in the Classroom. Hongkong : Longman
- Kearsley, G. (1996) *Astragogy*. Gorge Washington University. <http://gwis2.circ.gwnedu:80/kearsley/knowleses.html>. online
- Knowles, M. S. (1984). **The Modern Practice of Adult Education: Andragogy versus Pedagogy**.
New York: Association Press.

- Krashen, D. (1985) *The Input Hypothesis*. London: Longman
- Lewis, M. (Ed.) (1997). *New ways in Teaching Adults*. Alexandria, VA: Teachers of English to Speakers of Other Languages.
- Lieb, S. (1991) *Principles of Adult Learning* (online) Retrieved October 16, 2006
- Littlewood, W. (2000). *Communicative Language Teaching: An Introduction*. Beijing: Cambridge University
- Lyons, J. (1987). *Language and Linguistics*. New York: Cambridge University Press.
- Maresh, N. (1999). *the ASTD Handbook of Training Design and Delivery* (2nd ed)
- Mendelsohn, J. (1995) *A guide for the Teaching of Second Language Listening*. San Diego, Calif.: Dominie
- Morrow, K.E. (1990). *Communicative in the Classroom*. London: Longman Group.
- O'Malley, M., & Pierce, L.V. (1996). *Authentic assessment for English language learners: Practical approaches for teachers*. New York: Addison-Wesley Publishing.
- Owens, R.E. (1996). *Language Development*. New York: Prentice-Hall, Inc.
- Richards, J.C. (2005). *Communicative Language Teaching Today*. Singapore: Seameo Regional Language Centre.
- Rivers, W.M. (1981). *Teaching foreign language skills* (2nd ed.). Chicago: University of Chicago Press.
- Rubin Juan. (1995). *A guide for the teaching of second language listening*. San Diego, Calif.: Dominie
- Savignon, Sandra J. *Communicative Competence: Theory and Classroom Practice: Texts and Context in Second Language Learning*. New York: McGraw-Hill.
- Scott, Roger. (1981). *Communication in the Classroom*. Ed. By Keith Johnson and Keith Morrow. Longman
- Snow, M. A. & Brinton, D. M. (1997). *Content-Based Classroom Perspectives on Integrating Language and Content*. New York: Longman
- Swales, J.M. & Feak, C B (1997). *Academic Writing for Graduate Students 3rd ED*, Michigan: The University of Michigan.
- Stern, H.H. (1992). *Foreign and Second Language Learning*. Cambridge: Cambridge University press.

- Taylor, B. (1983). Teaching ESL : Incorporating a communicative, Student – Centered Component
TESOL Quarterly.
- Van Duzer, C. (1997). **Improving ESL learners' listening skills: At the workplace and beyond.**
Washington, DC: Project in Adult Immigrant Education and National Center for ESL Literacy
Education.
- Valette, R.M. (1997). **Modern Language Testing.** New York : Harcourt Brace
- Vasan, M. (1994). **Teaching English for special purposes: A case study of a Malaysian business
organisation** Language Centre University of Malaya, Malaysia, Issues in Educational Research,
4(1) 35 – 47 (online)
- Vella, J. (2002). **Learning to Listen, Learning to Teach.** San Francisco: Jossey-Bass.
- Walton, S. & Nayne, J. (1995) **Communicative Principle : A Modular Approach.** Sydney Prentice
Hall. (online)
- Widdowson, H.G. (1990). **Aspects of Language Teaching.** Oxford: Oxford University Press. 51
- Williams, J. (1995). Focus on form on communicative language teaching: Research findings and the
classroom teacher. *Tesol Journal*, 4(4):12-13 (online)